

K A U H A V A

**Talousarvio 2022
Taloussuunnitelma 2023 – 2024**

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Yleisperustelut	1
1.1.	Kaupunkistrategia	1
1.2.	Kaupungin alue, väestö ja työpaikat.....	3
1.3.	Kaupungin taloudellinen tilanne	4
1.4.	Yleinen taloudellinen tilanne.....	7
1.5.	Talousarvion laadintaperusteet.....	8
1.6.	Talousarvion sitovuus ja tilivelvollisuus.....	12
1.7.	Talouden tasapaino – vaatimuksen toteutuminen	12
1.8.	Konsernin tavoitteet.....	12
2.	Käyttötalousosa	19
2.1.	Toimielintasoiset tavoitteet ja talousarviot	23
2.1.1.	Keskusvaalilautakunta	23
2.1.2.	Tarkastuslautakunta	23
2.1.3.	Kaupunginvaltuusto.....	24
2.1.4.	Kaupunginhallitus	25
2.1.5.	Perusturva	31
2.1.6.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	32
2.1.7.	Elämänlaatulautakunta.....	37
2.1.8.	Tekninen lautakunta.....	40
2.1.9.	Ympäristölautakunta	44
2.2.	Yhdistelmä käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista	47
2.3.	Henkilöstö.....	48
3.	Tuloslaskelmaosa.....	52
4.	Investointiosa	55
5.	Rahoitusosa	59
6.	Taloussuunnitelma 2022 – 2024	60
7.	Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto	62
8.	Liitteet.....	63

1. YLEISPERUSTELUT

1.1. Kaupunkistrategia

Kauhavan kaupunkistrategia Kauhava – Pohjanmaan Sydän on hyväksytty valtuustossa 13.11.2017. Kaupunginhallitus on tammikuussa 2018 hyväksynyt strategian toimeenpanosuunnitelman. Kärkihankkeille on laadittu erilliset toimintasuunnitelmat.

Kaupunginvaltuusto päivittää strategian keväällä 2022.

Visio 2025

Kauhava on koko Pohjanmaan Sydän, joka sijaitsee Seinäjoen, Vaasan ja Kokkolan keskiössä.

Kauhava haastaa alueen suuremmat kaupungit logistisella sijainnilla, väljällä ja joustavalla asumisella, laadukkaammilla lasten ja perheiden palveluilla sekä yli oman tarpeen pursuavalla työpaikkatarjonnalla.

Kauhava konsernin arvot

Vastuullisuus

Kannamme kestävä kehityksen perustalta vastuuta yhteisöstä, yksilöstä, ympäristöstä ja yhteisen Kauhavan tulevaisuudesta. Kaupunkikonsernina toimimme yhtenä kokonaisuutena. Tavoitteenamme on asukkaille ja yhteisöille suunnattujen palvelujen laadukas ja tehokas järjestäminen.

Oikeudenmukaisuus

Noudatamme päätöksenteossamme tasapuolisuutta ja yhdenvertaisuutta. Haluamme kaupunkikonsernin henkilöstön kehittävän itseään. Toimimme asukkaidemme ja henkilöstömme hyvinvoinnin tukena sekä suhtaudumme avarakatseisesti uusiin asioihin ja ihmisiin.

Yrittäjyys

Yrittäjyys on Kauhavan vahvuus. Toimimme yritysmuotoisesti ja palveluvalttiisesti yritysten ja ihmisten hyväksi. Reagoimme asioihin ripeästi. Olemme valmiit kokeilemaan erilaisia toimintatapoja. Edistämme luovuutta, yhteistoimintaa ja yrittäjyyttä kaupunkimme voimavarana

Strategiset päämäärät – näitä tavoittelemme

- Palvelut ja ympäristö: Kasvava joukko ylpeästi kauhavalaisia
- Elinvoima ja yrittäjyys: Suomen paras toimintaympäristö yrityksille
- Talous ja henkilöstö: Suomen paras kuntatyönantaja

1. Palvelut ja ympäristö

Kriittiset menestystekijät – näissä on onnistuttava

- Lapset, nuoret ja perheet ykköseksi
- Voimien kokoaminen
- Koulu- ja palveluverkko kuntoon
- Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä turvallinen ja viihtyisä asuin ympäristö

Strategiset kärkihankkeet – näihin panostamme

- Toimenpideohjelma veto- ja pitovoiman parantamiseksi ja syntyvyyden nostamiseksi
- Hyvinvointikeskus

- Optimaalinen ja monipuolinen kouluverkko
- Asuinympäristön viihtyisyysohjelma
- Moderni kaupunkikeskusta ja elinvoimaiset kylät

2. Elinvoima ja yrittäjyys

Kriittiset menestystekijät – näissä on onnistuttava

- Yrittäjyysmyönteinen toimintaympäristö
- Työpaikkojen säilyttäminen ja uudet työpaikat
- Maapolitiikka
- Teollisuuden kilpailukyky

Strategiset kärkihankkeet – näihin panostamme

- Yhteyksien parantaminen
- Uudistuva biotalous
- Kilpailukykyinen teollisuuden toimintaympäristö
- Palvelu- ja matkailualan työpaikat
- Valtatie 19 alueen kehittäminen Alahärmässä

3. Talous ja henkilöstö

Kriittiset menestystekijät – näissä on onnistuttava

- Viisaat ja nuukat investoinnit sekä hankinnat
- Budjettikuri
- Työn imu
- Hyvä työnantajakuva

Strategiset kärkihankkeet – näihin panostamme

- Investointi- ja talouden tasapainottamisohjelma ”Ei Komian tähären”
- Käytäntöjen harmonisointi ja prosessien kehittäminen
- Kannustava palkkausjärjestelmä
- Hankintaosaamisen parantaminen

Strategian tähtäin on vuodessa 2025. Perusolettamukset toimintaympäristön osalta, strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät ja strategiset kärkihankkeet tarkistetaan valtuustokausittain valtuuston toimesta. Kärkihankkeiden toteumista seurataan vuosittain kaupunginhallituksessa.

Mittarit

- Kaupungin väkiluvun kehitys (0 – 15 -vuotiaiden ja 16 – 64 -vuotiaiden määrä, maan sisäinen muuttoliike)
- Kaupungin imago
- Työllisyysaste
- Työpaikkojen määrä
- Kaupungin taseen ylijäämä
- Henkilöstön sairauspoissaolot

1.2. Kaupungin alue, väestö ja työpaikat

Kauhavan kaupunki kuuluu Seinäjoen seutukuntaan ja K8-kaupunkiseuturyhmään. Entinen Härmänmaan alue kuuluu kehitysalueen tukialuejaossa 2-alueeseen ja Järviseutu korkeimpaan 1-alueeseen, eli Kauhavan kaupunki kuuluu kahteen eri tukialueeseen. Maakuntajaossa kaupunki kuuluu Etelä-Pohjanmaan liittoon.

Kaupungin alue on pinta-alaltaan 1.1.2021 tilanteen mukaan 1.313,79 km². Alue on suhteellisen harvaan asuttu väestötiheyden ollessa 11,8 henkilöä/km² (koko maa 18,2, Lapua 19,3).

Väestön määrä ja rakenne 31.12.2016 alkaen

	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
0-14 v.	2.755	2.680	2.612	2.479	2.366
15–64 v.	9.472	9.163	8.956	8.726	8.592
Yli 64 v.	4.372	4.435	4.454	4.521	4.556
<i>yhteensä</i>	<i>16.599</i>	<i>16.278</i>	<i>16.022</i>	<i>15.726</i>	<i>15.514</i>

Kaupungin väkiluku on vähentynyt viidessä vuodessa (1.1.2016 – 31.12.2020) 1.085 henkilöä ja väestömääräennuste on edelleen laskeva. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan vuonna 2025 kaupungin väkiluku on 14.968 henkilöä, vuonna 2030 14.502 henkilöä ja vuonna 2035 14.156 henkilöä. Kaupunkistrategian päämääränä on saada negatiivinen väestökehitys pysäytettyä.

Vuonna 2020 kauhavalaisista 15,3 prosenttia oli alle 15-vuotialita, 55,4 prosenttia 15 – 64 –vuotiaita ja 29,6 prosenttia yli 64-vuotiaita. Ruotsinkielisten osuus väestöstä oli 0,7 prosenttia. Kauhavan asukkaista 2,6 prosenttia oli ulkomaan kansalaisia. Kauhavalla oli 7.333 asutokuntaa ja perheiden lukumäärä oli 4.329. Vuonna 2020 asutokunnista vuokralla asui 19,5 prosenttia. Kauhavalaisista 66,6 prosenttia asui taajamissa. 15 vuotta täyttäneistä vähintään toisen asteen tutkinnon oli suorittanut 68,6 prosenttia ja korkea-asteen tutkinnon 23,5 prosenttia.

Vuonna 2019 kaupungin alueella asuvan työllisen työvoiman määrä oli 6.136 henkilöä työllisyysasteen ollessa 74,1 prosenttia. Vuonna 2019 Kauhavalla oli 6.253 työpaikkaa. Työpaikoista 11,8 prosenttia liittyi alkutuotantoon, 30,5 prosenttia jalostukseen ja 56,2 prosenttia palveluihin. Vuonna 2019 Kauhavan kaupungin asukkaista 33,6 prosenttia oli eläkkeellä.

Vuonna 2020 Kauhavan väestöllinen huoltosuhde oli 81 prosenttia. Se tarkoittaa, että sataa työkäistä kohden on 81 lasta ja ikääntynyttä. Väestöllinen huoltosuhde tunnusluku pohjautuu pelkästään väestön ikärakenteeseen eikä ota huomioon työllisyyttä.

Väestörakennetta mitataan myös taloudellisella huoltosuhteella, jossa lasketaan kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Vuonna 2019 Kauhavan taloudellinen huoltosuhde oli 156,3.

Syntyvyys on ollut laskevaa Kauhavalla viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2010 syntyi 180 lasta ja vuonna 2020 100 lasta. Luonnollinen väestölisäys on ollut pitkään negatiivinen, mikä tarkoittaa, että kuolleita on enemmän kuin syntyneitä. Vuonna 2020 luonnollisen väestönlisäyksen määrä oli -128 henkilöä (-106 vuonna 2019).

Kaupungin väkilukuun vaikuttaa syntyvyyden ja kuolleisuuden lisäksi muuttoliike. Vuonna 2019 kuntien välinen nettomuutto oli Kauhavan osalta -109 (-299 v. 2019) henkilöä. Nettosiirtolaisuus (maanmuutto – maastamuutto) oli kuitenkin positiivinen, +24 (+103) henkilöä. Kokonaisnettomuutto oli -85 (-196) henkilöä. Nettomuutto lasketaan vähentämällä kaupunkiin muuttaneiden lukumäärästä

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

kaupungista pois muuttaneiden lukumäärä. Kun nettomuutto on miinusmerkkinen, kärsii kaupunki muuttotappiosta.

Väestönmuutosta tarkastellessa otetaan huomioon sekä luonnollinen väestönlisäys että netto-muutto. Kauhavan väestönmuutos vuonna 2020 oli -212 (-296) henkilöä.

Vuonna 2019 Kauhavan työllisistä 76,5 prosenttia työskenteli kotikuntansa alueella. Vuonna 2019 Kauhavan työpaikkaomavaraisuus oli 101,9 prosenttia.

Kauhavan työllisyystilanne on suhteellisen hyvä. Vuonna 2020 Kauhavan työttömyysaste oli 10,5 prosenttia. Lokakuussa 2021 Kauhavan työttömyysaste oli 5,5 prosenttia, mikä on hieman parempi kuin Etelä-Pohjanmaan keskimääräinen työttömyysaste 6,1 prosenttia. Kuntakohtaisessa vertailussa Kauhava sijoittuu sijalle 11/18.

Taulukko: Työttömien lukumäärä ja työttömyysaste vuosina 2016 – 2021.

	2016	2017	2018	2019	2020	10/2021
Työttömyysaste (%)	8,5	7,1	6,4	8,2	10,5	5,5

Lokakuussa 2021 Kauhavalla oli 371 (541) työtöntä työnhakijaa. Näistä alle 25-vuotiaita oli 35 ja yli 50-vuotiaita 174. Pitkäaikaistyöttömiä oli 80.

Avoimia työpaikkoja oli lokakuun 2021 lopussa 208.

Lähteet:

<https://www.stat.fi/tup/alue/kuntienavainluvut.html#?active1=233&year=2021>

Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus; Lokakuu 2021.

1.3. Kaupungin taloudellinen tilanne

Kauhavan kaupungin avaavassa taseessa 1.1.2021 on kertynyttä ylijäämää noin 6.8 miljoonaa euroa. Kaupungilla on ollut oman pääoman alaisina rahastoina Korttesjärven ja Ylihärmän alueen ylijäämärahastot (pääoma 1.1.2021 132.000 euroa). Rahaston käyttöaika päättyy vuoden 2021 lopussa, ja mahdollinen jäljellä oleva pääoma tuloutetaan vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Kaupungilla on myös pääomaltaan enintään 200.000 euron henkilökuntarahasto.

Vuoden 2021 talousarvio oli laadittu noin 44.000 euroa ylijäämäiseksi. Oman toiminnan kulut tulevat toteutumaan pääsääntöisesti toteutumaan budjetoidun mukaisina. Myös erikoissairaanhoidon maksuosuus näyttäisi jäävän jonkin verran budjetoitua pienemmäksi. Kaupungin maksuosuus Kuntayhtymä Kaksinenuvoisen oman toiminnan menoihin tulee todennäköisesti ylittymään lievästi.

Vuoden 2021 kunnallisveron tilitykset tulevat viimeisimmän ennusteen mukaan toteutumaan noin miljoona euroa alkuperäistä talousarviota korkeampina. Myös yhteisöveroa tullaan saamaan budjetoitua enemmän. Kiinteistöveron toteuma tulee olemaan lähes budjetoidun mukainen. Kokonaisuutena verotulojen ennustetaan toteutuvan 1,6 miljoonaa euroa budjetoitua korkeampina. Vertausluvut kuitenkin muuttuvat, mikäli kaupunginvaltuuston hyväksyy vuoden 2021 tarkistamisen, jossa tehdään muutoksia myös verotulojen määrään.

Peruspalvelujen valtionosuutta, verotulomenetyksen kompensatiota ja muita opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia saataneen noin 250.000 euron budjetoitua vähemmän.

Korkotuotot toteutuvat ennakoitua pienempinä, koska kaupunginhallitus on päättänyt nostaa vuonna 2020 tehdyn rahastosijoituksen tuoton vasta vuonna 2022. Tuottoa oli budjetoitu 120.000 euroa.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Myös korkokulut toteutuvat ennakoitua pienempinä johtuen alhaisesta korkotasosta ja lainojen nostojankohdan ajoittumisesta aivan loppuvuoteen.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuvat hieman budjetoitua korkeampina.

Lokakuun 2021 lopun tilanteeseen perustuva arvion mukaan vuoden 2021 tulos tulee olemaan budjetoidun mukainen. Tällöin taseen kumulatiivinen ylijäämä säilyy vuoden 2020 tilinpäätöksen tasolla.

Vuonna 2022 verotuloja arvioidaan kertyvän 1.184.000 euroa eli 2,2 prosenttia enemmän kuin mitä vuodelle 2021 on budjetoitu. Vuoden 2021 toteumaan verrattuna verotulojen budjetoitu määrä kuitenkin vähenee 476.000 eurolla eli 0,8 prosentilla. Verotulojen pienenemistä selittää yhteisöveron tilapäisen jako-osuuden tilapäisen 10 prosenttiyksikön korotuksen poistuminen. Verotuloja tarkastellaan tarkemmin Verotulot.

Kauhavan kaupungin osalta peruspalvelujen valtionosuuden ja veromenetysten kompensaaation määrä nousee lähes 3,1 miljoonalla eurolla vuodelle 2021 budjetoidusta. Kokonaisuutena Kauhavan kaupungin vuonna 2022 saaman valtionosuusrahoituksen arvioidaan nousevan 6,0 prosenttia vuoden 2021 budjetoidusta tasosta.

Käyttötalousmenot pysyvät vuoden 2021 tasolla. Vuosia 2021 ja 2022 ei kuitenkaan voi verrata toisiinsa, sillä maatalous- ja turkistarhauslomitukset siirtyy Kurikan kaupungin järjestämisvastuulle 1.1.2022 sekä Lappajärven alueen varhaiskasvatuspalvelujen tuottaminen Alajärven kaupungin toiminnaksi 1.8.2022. Kauhavan kaupungin maksuosuus Kuntayhtymä Kaksineuvoisen menoihin erikoissairaanhoidon ja Eskoo mukaan lukien nousee vuoden 2021 hyväksytyyn talousarvioon verrattuna 2,1 miljoonalla eurolla eli 3,3 prosentilla. Huomioitava on, että sairaanhoitopiiriin maksuosuus on budjetoitu vuoden 2021 tasolla, koska Kaksineuvoinen ostaa omaan toimintaansa tukemaan usean alan erikoislääkäripalvelujen. Huomioitava on myös, että Kauhavan kaupungin maksuosuus Kuntayhtymä Kaksineuvoisen oman toiminnan menoihin kasvaa yli viidellä prosentilla kuluvan vuoden budjetoituun tasoon verrattuna. Myös kaupungin oman toiminnan menot nousevat selvästi. Edellä mainitusta lomitusta ja varhaiskasvatuspalvelujen muutoksella on merkittävä vaikutus myös kaupungin toimintakuluihin, jotka pienenevät lähes 4,3 miljoonalla eurolla eli 42,7 prosentilla. Toimintakate heikkenee peräti 4,2 miljoonalla eurolla. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä nousee hieman. Vuosikate riittää juuri ja juuri kattamaan poistojen ja poistoeron vähennyksen erotuksen.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 4.10.2021 hyväksynyt kaupungille uuden hallintosäännön, johon sisältyy mm. osittainen organisaatiouudistus. Organisaatiomuutos on yksi keväällä 2021 käytettyjen yt-neuvotteluiden jälkeisistä toimenpiteistä. Hallinnon kokoamiseen liittyen toimistohenkilöstö siirtyy eri toimialoilta kokonaisuudessaan hallintopalvelujen toimialoille, josta toimistoresurssia jaetaan eri hallintokunnille niiden tarpeen mukaisesti. Kaavoitus- ja mittauspalvelut sekä metsätilojen hoito siirtyvät teknisen lautakunnan alaisuudesta ympäristölautakunnalle. Näiden organisaatiomuutosten, sekä lomituspalveluiden ja Lappajärven varhaiskasvatuspalveluiden siirtymisen vuoksi toimielinten määrärahat eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin.

Kaupungin taloudellista tilannetta tulee arvioida myös rahoituksen kannalta. Kuntatalouden tasapainoa tarkastellaankin tilikauden yli-/alijäämän lisäksi myös tulorahoitusjäämän kautta. Tulorahoitusjäämä kertoo vuosikatteen ja poistonalaisten investointien omahankintamenon erotuksen. Lähes vastaava tarkastelu voidaan tehdä rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirran avulla. Kauhavan ao. tunnusluku on ollut viime vuosina vuotta 2017 lukuun ottamatta negatiivinen. Negatiivinen tulorahoitusjäämä tarkoittaa sitä, tulorahoitus ei riitä investointeihin, ja ne rahoitetaan lainalla tai kassavaroja vähentämällä.

Taloudellista tilannetta tarkastellessa tulee seurata myös lainamäärän kehitystä. Mikäli lainakanta kasvaa kaupungin taloudelliseen kantokykyyn nähden liian raskaaksi, joudutaan lainojen takaisinmaksun mahdollistamiseksi lisäämään tuloja eli korottamaan veroja ja leikkaamaan käyttötalousmenoja. Kauhavan lainakanta tulee kasvamaan merkittävästi vuosina 2022 - 2023. Vuonna 2024 lainakannan kasvu pysähtyy, ja siitä eteenpäin lainoja on pystyttävä lyhentämään selvästi enemmän

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

kuin uusia lainoja otetaan. Lainojen takaisinmaksuohjelmat sovitaan sellaisiksi, että lyhennysten määrä ei kasva kestävämmälle tasolle, eikä siten aja kaupungin taloutta ahdinkoon. Tämä tarkoittaa pidempiä laina-aikoja ja myös kertalyhenteisiä lainoja, joiden avulla lainojen takaisinmaksuaika saadaan lähelle investoinnin poistoaikaa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että tulevaisuudessa kaupungin investointitason tulee olla selvästi alhaisempi. Investointien määrän tulee jäädä vuosikatetasoa alhaisemmaksi. jotta lainamäärä saadaan käännettyä jatkuvaan laskuun.

Talouden tilannetta rahoituksen kannalta kuvataan seuraavassa taulukossa.

1 000 €	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Toimintatulot	9 854	10 009	5 732	4 445	4 490
Valmistus omaan käyttöön	97	46	83		
Toimintamenot	-111 340	-112 323	-112 288	-43 166	-43 218
Toimintakate	-101 389	-102 267	-106 473	-38 721	-38 728
Verotulot	54 372	54 681	55 865	31 134	30 545
Valtionosuudet	57 283	53 312	56 516	13 765	13 912
Vuosikate	10 383	5 602	5 863	5 884	5 334
Poistot ja arvonalentumiset	-6 231	-5 748	-6 035	-6 300	-6 600
Investointimenot	-12 385	-16 915	-15 038	-12 320	-5 600
Rahoitusosuudet investointimenoihin	183	13	209		
Investointihyödykkeiden luovutustulot	110	50	50	50	50
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 713	-11 469	-9 942	-5 411	-241
Lainakanta	63 620	67 285	77 146	82 548	82 780
Tuloveroprosentti	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %	21,75 %

1.4. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouden toipuminen covid-19-pandemiasta on ollut nopeaa vuoden 2021 keväästä alkaen. Varsinkin työllisyys on kohentunut nopeasti. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna 2021 ja jatkuu vuonna 2022.

Valtionvarainministeriö arvioi BKT:n kasvavan 3,3 prosenttia vuonna 2021, 2,9 prosenttia vuonna 2022 ja 1,4 prosenttia vuonna 2023. Covid-19-taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekehitykseen liittyvä epävarmuus lisää ennusteen epävarmuutta.

Työttömyysasteen arvioidaan vuonna 2021 olevan 7,8 prosenttia ja 6,8 prosenttia vuonna 2022. Vuoden 2023 työttömyysasteeksi ennustetaan 6,4 prosenttia. Vuoden 2020 työttömyysaste oli 7,7 prosenttia.

Palkansaajien yleisen ansiotasoindeksin VM arvioi vuonna 2021 kohoavan 2,3 prosenttia. Ansiotason kasvun ennustetaan olevan 3,0 prosenttia vuonna 2022 ja 2,5 prosenttia vuonna 2023.

Kuluttajahintaindeksin kasvuksi vuonna 2021 arvioidaan 1,8 prosenttia. Vuonna 2022 kuluttajahintojen ennustetaan nousevan 1,6 prosenttia ja vuonna 2023 1,7 prosenttia.

Korkotason odotetaan pysyvän alhaisena. Kolmen kuukauden euribor-koron arvioidaan olevan -0,5 prosenttia vuonna 2021, -0,5 prosenttia vuonna 2022 ja -0,4 prosenttia vuonna 2023. 10 vuoden keskimääräinen korko on -0,1 prosenttia vuonna 2021. Vuonna 2022 10 vuoden koron arvioidaan olevan -0,1 prosenttia ja vuonna 2023 0,0 prosenttia.

Lähde:

Valtiovarainministeriö. Taloudellinen katsaus. Syksy 2021. VM:n julkaisu 2021:51.

Kuntien talous vuosina 2021–2023

Kuntatalouden näkymät vuodelle 2021 kohentuneet hieman VM:n kevään 2021 kehitysarvioon verrattuna. Kuntien verotulot kehittyvät vuonna 2021 odotettua myönteisemmin. Kuten koko kansantalouden myös kuntatalouden näkyymiin sisältyy edelleen koronasta aiheutuvaa epävarmuutta.

Vuonna 2022 kuntien toimintamenojen kasvu jatkuu, mutta kasvu hidastuu noin 3 prosenttiin koronavirustilanteen aiheuttamien välittömien kustannusten pienentyessä. Toimintamenoja lisäävät väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu, hallituksen päättämät tehtävien laajennukset sekä, hoito- ja palveluvelka. Vuoden 2022 palkkaratkaisu on vielä auki, koska sopimuskausi päättyy 28.2.2022. Investointien arvioidaan pysyvän korkealla tasolla vuonna 2022. Toisaalta sote-uudistus saattaa kannustaa kuntia hillitsemään sote-menojen kasvua.

Kuntien toimintatulot laskevat 5,5 prosenttia vuonna 2022. Tämä johtuu mm. määräaikaisten tukitoimien päättymisestä.

Verotulojen kasvu jää vaatimattomaksi, n. 0,7 prosenttiin. Kasvua hidastavat yhteisöveron määräaikaisen jako-osuuden korottamisen päättymisen ja kiinteistöverotulojen lasku vuoteen 2021 nähden (vuodelle 2021 kirjautuu kertaluonteisesti vuoden 2020 verotulotilityksistä n. 200 milj. euroa).

Valtionosuudet kasvavat 6,1 prosenttia mm. hallitusohjelman mukaisten tehtävälaajennusten, valtionosuuden tason korotuksen ja indeksitarkistusten vuoksi. Koronatukia ei makseta kunnille enää vuonna 2022 ja valtionavustukset pienenevät 1,7 miljardia euroa vuodesta 2021

Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen vuonna 2022. Talouden sopeutus paine jatkuu kaikissa kuntakokoryhmissä.

Kuntien toimintamenojen arvioidaan vuonna 2021 kasvavan 4,5 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 toimintamenojen ennustetaan kasvavan 3,0 prosentilla. Vuonna 2023 Sote- ja pelastustoimen palvelut siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, minkä seurauksena kuntien toimintameno pienenevät 54,6 prosenttia.

Toimintatuottojen muutokseksi vuodesta 2020 vuoteen 2021 arvioidaan +15,5 prosenttia. Vuonna 2022 toimintatuottojen ennustetaan pienenevän 6,2 prosenttia. Vuonna 2023 kuntien toimintameno vähenevät 32,5 prosenttia vuoden 2022 tasoon verrattuna.

Valtionosuudet pienenevät VM:n mukaan vuonna 2021 9,2 prosenttia vuodesta 2020. Vuonna 2022 valtionosuudet kasvavat 6,1 prosenttia, mutta pienenevät 70 prosenttia vuonna 2023 hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyessä.

Kuntien verotulot kasvavat vuonna 2021 5,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuonna 2022 verotulot kasvavat 0,8 prosenttia. Hyvinvointialueiden myötä verotuloja leikataan vuonna 2023, jolloin niiden ennustetaan pienenevän 46,8 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna.

Kuntien keskimääräinen maksuunpantavaa kunnallisveroa vastaavilla verotettavilla tuloilla painotettu tuloveroprosentti vuonna 2020 on 20,02 prosenttia ja 20,01 prosenttia vuonna 2022. Tuloveroprosenttien aritmeettinen keskiarvo on 20,98 prosenttia vuonna 2021 ja 21,00 prosenttia vuonna 2022. Korkein kunnallinen tuloveroprosentti vuonna 2022 on 23,50 (yhellä kunnalla) ja matalin 16,50 prosenttia (yhellä kunnalla). Ero matalimman ja korkeimman välillä on 7,0 prosenttiyksikköä.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketun tilikauden tuloksen arvioidaan vuonna 2021 muodostuvan 1,63 miljardia euroa ylijäämäiseksi. Vuonna 2022 tuloksen arvioidaan muodostuvan 0,39 miljardia euroa ylijäämäiseksi ja vuonna 2023 noin 1,50 miljardia euroa ylijäämäiseksi.

Kuntatalouden tasapainoa tarkastellaan myös rahoitusjäämän eli tulorahoituksen ja nettoinvestointimenojen erotuksen kautta. Vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien yhteenlasketun rahoitusjäämän määrä arvioidaan olevan -0,42 miljardia euroa. Vuonna 2022 rahoitusjäämän ennustetaan olevan -1,62 miljardia euroa ja vuonna 2023 +0,09 miljardia euroa.

Vuoden 2021 investointimenojen määräksi ennustetaan noin 5,77 miljardia euroa. Vuonna 2022 kunnat ja kuntayhtymät investoivat 5,81 miljardilla eurolla ja vuonna 2023 4,95 miljardia euroa. Lainakannan arvioidaan nousevan siten, että vuonna 2021 lainakanta on 23,80 miljardia euroa, vuonna 2022 25,39 miljardia euroa ja vuonna 2023 20,67 miljardia euroa.

Lähteet:

Kuntatalousohjelma vuodelle 2022, Syksy 2021, VM:n julkaisu 2021:49.

Kuntaliitto: Kuntatalouden kehitys vuoteen 2025

1.5. Talousarvion laadintaperusteet

Käyttötalouden osalta talousarvio on valtuustoon nähden sitova toimielintasolla ja kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden tehtävä- tai osatehtävätasolla.

Investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankeryhmittäin toimielintasolla kuitenkin siten, että mikäli yksittäisen investointihankkeen arvo on yli 1.000.000 euroa, käsitellään se erillisenä hankkeena, jolle myönnetään oma määräraha.

Kaupunginhallitus on vahvistanut Kauhavan kaupungin taloussuunnitelmakaudeksi 3 vuotta.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Kaupungin hallinnoimat hankkeet on budjetoitu sille tehtäväalueelle, joka vastaa hankkeen hallinnoinnista. Hankkeiden kuntarahaosuuksiin on vuoden 2022 käyttötalousosaan varattu yhteensä 220.700 euroa.

Palkat on budjetoitu pääsääntöisesti vakanssirakenteen mukaisena. Palkankorotusten vaikutus vuodelle 2022 on arvioitu 1,9 prosentiksi. Palkkoja ja henkilöstömenoja tarkastellaan lähemmin luvussa 2.3 Henkilöstö.

Kuntayhtymät ja muu yhteistyö

Perusturvan järjestämisvastuu on vuoden 2009 alusta lukien siirretty Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle, johon kuuluu Kauhavan kaupungin lisäksi Evijärven kunta. Kansalaisopistopalvelut ostetaan Järvilakeuden kansalaisopistolta. Ympäristöterveydenhuollon palvelut hankitaan Seinäjoen kaupungilta. Seinäjoen kaupungilta / Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokselta ostetaan palo- ja pelastustoimen palvelut. Näin ollen merkittävin menoryhmä kaupungin talousarviossa on palvelujen ostot.

Kauhavan kaupunki tuottaa Evijärven ja Lappajärven kunnille maaseututoimen viranomaispalvelut, etsivän nuorisotyöntekijän palvelut ja varhaiskasvatuspalvelut kuitenkin siten, että Lappajärven varhaiskasvatuspalvelut siirtyvät Alajärven kaupungin tuottamiksi 1.8.2022 alkaen. Lappajärven kunnalle myydään musiikkiopistopalvelut.

Kaupungin käyttötalouden menoihin sisältyvät seuraavat merkittävät maksusuudet kuntayhtymille ja muille yhteistyökumppaneille:

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen	66.394.0510 euroa
Siitä:	
- Kuntayhtymä Kaksineuvoisen oma toiminta	40.939.060 euroa
- Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	23.800.000 euroa
- Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä	1.517.990 euroa
- Esh:n ostot yksityisiltä palveluntuottajilta	137.000 euroa
Etelä-Pohjanmaan liitto	216.530 euroa
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0 euroa
Järviseudun ammatti-instituutin kuntayhtymä	0 euroa
Seinäjoen kaupunki, ympäristöterveydenhuolto	451.200 euroa
Seinäjoen kaupunki, palo- ja pelastustoimi	1.586.500 euroa
Järvilakeuden kansalaisopisto	185.000 euroa

Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät saavat toimintaansa valtiolta täyden yksikköhinnan mukaisen rahoituksen lisättyinä investointilisillä. Tämän ns. ylläpitäjämallin mukaan kotikunnille ei määrätä erillistä maksusuutta, vaan kunnat osallistuvat ammatillisen koulutuksen rahoitukseen niiltä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta perittävällä asukaskohtaisella rahoitusosuudella. Jäsenkuntien mahdollinen suoritusvelvollisuus kuntayhtymän menoihin on sovittu perussopimuksissa tai erillisillä päätöksillä.

Avustusmäärärahat

Avustusmäärärahat perustuvat osittain sopimukseen ja aikaisemmin tehtyihin päätöksiin. Muilta osin avustuskäytännöt on yhtenäistetty kaupungin taloudellisiin ja toiminnallisiin olosuhteisiin sopiviksi. Asukaslautakunnat päättävät kaupunginosien alueella toimivien kyläyhdistysten ym. paikallisten toimijoiden avustamisesta.

Kaupunginhallitus ei myönnä avustuksia.

Toimielimien käytössä olevat avustusmäärärahat on ilmoitettu luvussa 2 Käyttötalousosa kunkin toimielimen kohdalla.

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentiksi vuodelle 2021 on määrätty 21,75. Veroprosentti on ollut sama vuodesta 2014 alkaen. Vuodelta 2020 toimitetussa verotuksessa Kauhavan kaupunki sai kunnallista tuloveroa 47,1 miljoonaa euroa. Vuoteen 2019 verrattuna tuloveron määrä kasvoi 0,3 prosenttia, kun valtakunnallisesti kunnallisen tuloveron määrä kasvoi 2,6 prosenttia. Vuonna 2021 tuloveroa arvioidaan kertyvän 47,7 miljoonaa euroa. Vuodelle 2022 kunnallisveron tuotoksi on budjetoitu noin 48,4 miljoonaa euroa.

Yhteisöveron tuoton arvioidaan vuonna 2021 oleva peräti 1,2 miljoonaa euroa (+34,8 %) edellisen vuoden tuottoa korkeampi Yhteisöveron tuotto perustuu vuosina 2020 ja 2021 koronatukitoimenpiteenä tehtyyn 10 prosenttiyksikön korotukseen kuntien osuuteen yhteisöveron kokonaistuotosta. Vuonna 2022 kaupungin saaman yhteisöveron määrän arvioidaan laskevan selvästi em. jako-osuuden palatessa normaalin tasoon, ja kertymäksi on budjetoitu 3,5 miljoonaa euroa. Prosentteina mitattuna yhteisövero arvioidaan vuonna 2022 saatavan 25,7 prosenttia vuonna 2021 toteutuvaa määrää vähemmän.

Kiinteistöveron tuotto on budjetoitu kiinteistöjen verotusarvoihin perustuen.

Kauhavan kaupungille on määrätty seuraavat kiinteistöveroprosentit:

Yleinen kiinteistövero	0,95 %
Vakituinen asuinrakennus	0,55 %
Muu asuinrakennus	1,10 %
Voimalaitokset	3,00 %
Rakentamattomat rakennuspaikat	2,00 %.

Verotulojen määräksi on arvioitu:

Tulovero (kunnallisvero)	48.388.000 euroa
Yhteisövero	3.492.000 euroa
Kiinteistövero	3.985.000 euroa
Yhteensä	55.865.000 euroa
Verotulot, euroa/asukas	3.637 euroa

Valtionosuudet

Valtionosuuksiin on budjetoitu valtiovarainministeriön peruspalveluihin maksama ns. yhden putken valtionosuus, veromenetysten kompensatioerä sekä peruspalvelujen valtionosuuden ulkopuolelle jäävät, opetus- ja kulttuuriministeriön päätettävät valtionosuudet. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset (menot ja tulot) on budjetoitu käyttötalouteen.

Peruspalvelujen valtionosuus	46.655.000 euroa
Veromenetysten kompensatio	9.860.500 euroa
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-609.500 euroa
Yhteensä	56.515.500 euroa
Valtionosuudet, euroa/asukas	3.679 euroa

Maksut ja muut toimintatuotot

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen vuokraa kaupungilta toimintaansa tarvitsemia tiloja. Kaupunki vastaa omistamiensa tilojen kunnossapitokustannuksista lukuun ottamatta Kauhavan pääterveysaseman tiloja, joiden osalta ylläpitokustannuksista Kaksineuvoinen vastaa. Kuntayhtymä maksaa perussopimuksen mukaisesti vuonna 2021 käyttövuokraa 3,40 euroa/m². Lisäksi kuntayhtymä maksaa pääomavuokrana kiinteistöjen suunnitelman mukaiset poistot.

Kaupunki myy Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle ateriapalveluita.

Kauhavan Vesi Oy vuokraa toimintaansa tarvitsemat, kaupungin omistuksessa olevan vesihuolto- ja jätevesihuolto-omaisuuden.

Kaupunki myy taloushallintopalvelut Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:lle, Asunto Oy Tilhentupa I:lle ja II:lle, Kauhavan Vesi Oy:lle, Kauhavan Kaukolämpö Oy:lle, Kiinteistö Oy Riihelle, Kiinteistö Oy Kauhavan Tietotalolle, Kauhavan Jäähalli Oy:lle ja Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy:lle.

Lainanottoperiaatteet ja maksuvalmiuden ylläpitäminen

Pitkäaikaista lainaa otetaan kaupunginvaltuuston talousarviossa tai erillisenä päätöksenä hyväksymä enimmäismäärä vuodessa. Talousarvion rahoitusosassa määritelty pitkäaikaisten lainojen lisäys on valtuustoon nähden sitova. Pitkäaikaisten lainojen nostovaltuuksista määrätään hallintosäännössä.

Lainojen lyhennysten ja suunnitelman mukaisten poistojen tasoa pyritään pitämään samana. Lainakanta pidetään lainakustannusriskien minimoimiseksi mahdollisimman monipuolisena ja korkoriskeitä voidaan suojautua eri instrumentteja käyttäen.

Talousarviolainojen lisäksi kaupunki voi käyttää lyhytaikaisia rahoitusinstrumentteja maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kaupungilla on sopimukset kuntatodistusohjelmista Danske Bank Oyj:n, Nordea Pankki Suomi Oyj:n, Kuntarahoitus Oyj:n, OP Markets'n ja Handelsbankenin kanssa. Lyhytaikaisen luoton nostovaltuuksista em. sopimusten rajoissa määrätään hallintosäännössä.

Taloussuunnitelma

Kauhavan kaupungin taloussuunnitelma laaditaan talousarviovuodeksi ja niitä seuraavalle kahdelle vuodelle.

Taloussuunnitelman laadinnan lähtökohtana on ollut vuoden 2023 alussa voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus, jolla on merkittävä vaikutus kaikkien kuntien toimintaan ja talouteen. Uudistus vaikuttaa toimintatuottoihin, -kuluihin, verotuloihin ja valtionosuuksiin. Uudistuksen myötä sosiaali- ja terveystoimen, erikoissairaanhoidon, pelastustoimen ja oppilashuollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäviksi ja valtion rahoitettaviksi. Myös sote-aterioiden tuotanto siirtyy pois kunnilta. Hyvinvointialue vuokraa vuoden 2023 alusta kuntien sote-toimitilat sekä paloasemat.

Uudistuksen myötä kaikkien kuntien tuloveroprosenttia leikataan samalla määrällä, joka vahvistuu alkukesästä 2022. Vuodelle 2022 vahvistettu tuloveroprosentti on vuoden 2023 veroprosentin perustana Yhteisöveron tuottoa leikataan kolmanneksella. Myös peruspalvelujen valtionosuudet määrätymisperusteista poistuvat sote-tekijät.

Taloussuunnitelman laatiminen perustuu tässä vaiheessa ennusteisiin, koska lopullisia tietoja verotuloihin ja valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista ei ole käytettävissä.

Tuloveron peruste on pidetty samana koko taloussuunnittelukauden, eli pohjana on 21,75 prosentin tuloverotaso.

Suunnitelman lähtökohtana on vuoden 2020 tilinpäätöksen mukainen 6,8 miljoonan euron kumulatiivinen ylijäämä. Vuoden 2021 tulokseksi on budjetoitu 44.000 euron ylijäämä. Ennusteen mukaan vuoden 2021 tulos tulee olemaan budjetoidun mukainen. Vuoden 2022 budjetoitu tulos on 29.000 euroa ylijäämäinen. Näin ollen kaupungin taseen kertynyt ylijäämä pysyy vuoden 2020 tilinpäätöksen tasolla sekä vuodet 2021 että 2022. Vaikka tässä vaiheessa hyvin epävarmoin ennusteisiin perustuva vuosi 2022 on näyttää muodostuvat lievästi ja vuosi 2024 selvästi alijämäiseksi, pysyy tase ylijäämäisenä koko suunnitelmakauden ajan.

Lainakanta kasvaa taloussuunnitelmakaudella 15,5 miljoonalla eurolla. Kaupunki ei selviä näin suuresta lainakannan kasvusta muuten kuin pitkällä maksuajolla. Tämän vuoksi osa lainoista otetaan kertalyhenteisinä, ja ne uusitaan laina-ajan päättyessä joko lyhennysohjelmallisilla lainoilla tai uudella kertalyhenteisellä lainalla.

1.6. Talousarvion sitovuus ja tilivelvollisuus

Kaupunginvaltuusto vahvistaa taloussuunnitelman ensimmäisen vuoden (2022) talousarviona sitovana noudatettavaksi ja taloussuunnitelman 2023 – 2024 ohjeellisena noudatettavaksi.

Valtuusto päättää ulkoiset määrärahat ja tuloarviot sekä tavoitteet toimitelimitäin, paitsi perusturvan osalta, jolle päätetään oma määräraha toimiala-tasoisena. Investointimäärärahat myönnetään toimitelimitäin hankkeittain. Talousarvio on siis kaupunginvaltuustoon nähden sitova bruttomääräisenä käyttötalouden ulkoisten erien osalta toimitelintasolla ja investointien osalta toimitelintasolla hankkeittain tai hankeryhmittäin.

Rahoituslaskelman eristä pitkäaikaisten lainojen lisäys on valtuustoon nähden sitova siten, että se osoittaa talousarviopäätöksellä otettavan uuden lainan enimmäismäärän. Määrärahojen riittävästä, tuloarvioiden ja tavoitteiden toteutumisesta vastaavat tilivelvolliset viranhaltijat ja ao. toimitelimit. Tilivelvolliset viranhaltijat on mainittu toimitelinkohtaisten tavoitteiden yhteydessä. Perusturvan osalta tilivelvollinen on kaupunginjohtaja ja pitkäaikaisten lainojen lisäyksen osalta hallintojohtaja. Teknisen toimialan investoinneista tilivelvollinen on tekninen johtaja, sivistystoimialan investoinneista sivistysjohtaja ja kaupunginhallituksen investoinneista kaupunginjohtaja.

1.7. Talouden tasapaino – vaatimuksen toteutuminen

Kuntalaki edellyttää, että kunnan talouden on oltava tasapainossa. Kauhavan kaupungin taseessa 1.1.2021 on kertynyttä ylijäämää 6.808.000 euroa. Taloussuunnitelman mukaan kaupungin tase pysyy ylijäämäisenä koko taloussuunnitelmakauden.

1.8. Konsernin tavoitteet

Kuntalaki korostaa valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä. Kuntataloutta tarkastellaan yhä enenevässä määrin konsernitasolla, mm. tunnusluku- ja kriisikuntamittaritarastelussa keskitytään koko kuntakonserniin. Kaupungin on omistajaohjauksella huolehdittava siitä, että tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kauhavan kaupungin konserniohjeessa annetaan toimintaohjeet ja periaatteet Kauhava-konserniin kuuluville tytäryhteisöille ja soveltuvin osin kuntayhtymille ja osakkuusyhteisöille.

Kauhavan kaupunkistrategiassa koko konsernin talouden tasapaino ja järkevät investoinnit on keskeisenä päämääränä. Kaupunkikonsernin talouden tasapainoon vaikuttaa merkittävästi myös tytäryhtiöiden ja Kuntayhtymä Kaksineuvoisen toiminta. Tämän vuoksi tytäryhtiöiden toiminnan tulee olla taloudellista ja tuloksen oltava vähintään lievästi voitollinen. Kuntayhtymä Kaksineuvoisen toiminnassa huomiota tulee kiinnittää tehokkuuteen ja taloudellisuuteen, mutta myös palvelujen vaikuttavuuteen.

Kauhavan kaupunki asettaa koko kuntakonsernia koskien seuraavat tunnuslukutavoitteet:

Konsernille asetetut tavoitteet	TP2020	TA2021	TA2022	TS2023	TS2024
Konsernin vuosikate poistoista, %:a	153,3	yli 100	yli 80	yli 80	yli 80
Konsernin omavaraisuusaste, %:a	25,7	yli 20	yli 20	yli 20	yli 22
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	9692		alle 11000	alle 11000	alle 11000
Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,8	yli 0,8	yli 0,8	yli 0,8

On huomattava, että kaupunkikonsernin tunnuslukuihin vaikuttavien kaupungin oman ja sen tytäryhtiöiden toiminnan lisäksi myös kuntayhtymien toiminta jäsenkuntien omistussuuden mukaisesti. Tämän vuoksi tunnuslukujen kehitykseen ei voida vaikuttaa ainoastaan kaupungin päätöksenteolla.

Tunnuslukutavoitteet asetetaan tarkoituksena varmistaa konsernin talouden tasapaino. Lainamäärä tulee kasvamaan taloussuunnittelukaudella merkittävästi pakollisten koulu- ja hyvinvointiasemainvestointien myötä. Tavoitteena on kääntää lainamäärä laskuun vuodesta 2023 alkaen.

Konsernille yhteisesti asetettujen tavoitteiden lisäksi asetetaan tytäryhtiöille ja Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle seuraavat tavoitteet:

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n haasteena on toiminnan sopeuttaminen alenevan käyttöasteen tilanteeseen ja samanaikaisesti ylläpitää tarvittavaa korjausrakentamisen tasoa.

Yhtiölle asetetut tavoitteet koskevat myös Kauhavan Vuokra-asunnot Oy:n tytäryhtiötä As Oy Kauhavan Jokihovi sekä As Oy Tilhentupa 1 ja 2 ja As Oy Kauhavan Jokiniityntie 23.

Kauhavan Vuokra-asunnot Oy ostaa taloushallintopalvelut kaupungilta.

Taloudelliset tavoitteet:

- Tilikauden tulos:
 - Lievästi voitollinen.
 - Yhtiöllä ei ole velvollisuutta maksaa osinkoa kaupungille.
- Yhtiön vakavaraisuus paranee:
 - Omavaraisuusaste yli 12 % vuonna 2025.
- Yhtiöiden maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio – tunnusluvun tavoitearvo vähintään 0,5.
- Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin:
 - Rahoitustulos vähintään nolla.
- Vieraan pääoman määrä:
 - Enintään 500 euroa / vuokrattu m².

Toiminnalliset tavoitteet:

- Asukkaille tarjotaan viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö:
 - Asuntokannan modernisointi.
- Tilojen käyttöaste:
 - Vähintään 87 %:ssa tiloista on vuokralaiset vuoteen 2025 mennessä.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

- Päätöksen saaminen asuntohakemukseen:
 - Enintään 7 päivää hakemuksen jättämisestä.
- Yhtiö pyrkii kiihdyttämään asuntotuotantoa hankkimalla asuntoja alkavista kohteista.

Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy

Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:stä on muodostettu kaupungin koko alueen kattava yritystilaja hallinnoiva ja rakennuttava yhtiö.

Taloudelliset tavoitteet:

- Taloudellinen tulos:
 - Vähintään nollatulos.
 - Yhtiöillä ei ole osingonmaksuvelvollisuutta kaupungille.
- Yhtiön vakavaraisuus paranee:
 - Omavaraisuusaste yli 3 % vuoteen 2025 mennessä (yhtiölle hyväksytään tavanomaista alhaisempi omavaraisuusaste, koska se toteuttaa kaupungin edellyttämiä yritystilasopimuksia ilman kaupungin rahoitusosuutta).
 - Nettovelkaantuneisuusaste pienenee.
- Yhtiön maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 0,5.
- Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin:
 - Rahoitustulos vähintään nolla.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Tilat ovat vuokrattuina / käytössä mahdollisimman täysimääräisesti:
 - käyttöaste vähintään 90 %.
- Omistuksen siirto yrittäjälle / sijoittajalle on mahdollista.
- Kehittää vapaana olevia toimitiloja uusille yrittäjille.

Muut yritys- ja toimitilayhtiöt:

Ryhmään kuuluvat Kiinteistö Oy Kauhavan Säästökeskus, Kiinteistö Oy Riihi ja Kiinteistö Oy Tietotalo sekä Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy.

Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja toimii myös Kiinteistö Oy Riiehen ja Kiinteistö Oy Tietotalon toimitusjohtajana ja Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy:n toimitusjohtajana.

Yhtiöt Koy Kauhavan Säästökeskusta lukuun ottamatta ostavat taloushallintopalvelut kaupungilta.

Vuoden 2022 aikana selvitetään mahdollisuus fuusioda Kiinteistö Oy Riihi Kauhavan Yrityskiinteistöt Oy:öön. Mikäli fuusioratkaisuun päädytään, käynnistetään fuusio vuoden 2023 aikana.

Taloudelliset tavoitteet:

- Taloudellinen tulos:
 - Vähintään nollatulos.
 - Yhtiöillä ei ole osingonmaksuvelvollisuutta kaupungille.
- Yhtiön vakavaraisuus paranee:
 - Omavaraisuusaste yli 10 % vuoteen 2025 mennessä.
 - Nettovelkaantuneisuusaste pienenee.
- Yhtiön maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 0,5.
- Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin:
 - Rahoitustulos vähintään nolla.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Tilat ovat vuokrattuina / käytössä mahdollisimman täysimääräisesti:
 - käyttöaste vähintään 100 %.
- Omistuksen siirto yrittäjälle / sijoittajalle on mahdollista.

Kauhavan Vesi Oy:

Kauhavan Vesi Oy tuottaa talous- ja jätevesihuoltoa Kauhavan kaupungin asukkaille ja alueen teollisuudelle. Yhtiön tavoitteena on tarjota alueelle korkealaatuinen ja varma palvelutaso nyt ja tulevaisuudessa. Toimintaa ohjaavat asiakaslähtöisyys, suunnitelmallisuus ja kestävän kehityksen periaatteet.

Kauhavan Vesi Oy:ssä on käynnissä yhtiön strategian uudistaminen. Tavoitteena on uudistaa strategia ja luoda uusi toimintamalli, joka vastaa toimialan ja toimintaympäristön muutoksen haasteisiin sekä on sopusoinnussa käytettävissä olevien resurssien ja osaamisen kanssa.

Kauhavan Vesi Oy:ssä on käynnissä useita vedenjakelun- ja prosessitoimintojen tehostamiseen liittyviä projekteja. Tehostamiseen liittyviä projekteja ovat mm. automaatiojärjestelmän kokonaisuudistus, verkostomallien- ja ohjelmistojen kehittäminen, vedenjakelunoptimointi ja optimointijärjestelmien kehittäminen. Energiankäytön seuranta parannetaan projektien yhteydessä tapahtuvalla energiatiedon mittauksien yhdistämisellä vedenkäsittelyprossin tuotantotietoihin. Yhdistetyt tiedot antavat vertailukelpoisia vesihuoltoa kuvaavia KPI-arvoja (Key Performance Indicator). Arvoja voidaan vertailla toimipiste-, toiminto- ja/tai laitetasolla. Arvojen avulla voidaan arvioida ja tarpeen vaatiessa muuttaa toimintoja huomioiden energiatehokkuus.

Yhtiö ostaa taloushallintopalvelut Kauhavan kaupungilta.

Taloudelliset tavoitteet:

- Taloudellinen tulos:
 - Voitollinen.
 - Tuottotavoite: 5 % sijoitetulle pääomalle
 - Yhtiö maksaa osinkoa 2 % sijoitetulle pääomalle.
- Yhtiön vakavaraisuus:
 - Omavaraisuusaste yli 25%.
- Yhtiön maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio–tunnusluvun arvo on vähintään 1,0.
- Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin:
 - Rahoitustulos positiivinen.
- Investoinnit:
 - Tavanomaiset, vuotuiset investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.
 - Merkittävät toiminnan laajennus-, laitos- yms. investoinnit voidaan rahoittaa lainalla.
 - Kaupunki ei osallistu yhtiön investointien rahoittamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Toimintavarmuus:
 - yksittäisen vedenjakelukatkoksen enimmäispituus 12 tuntia.
- Veden laatu:
 - Talousvesi täyttää talousvesiasetuksen (461/2000) mukaiset terveysperusteiset sekä laatusuosituksen mukaiset laatuvaatimukset.
- Jätevedenpuhdistamojen toiminta:
 - Puhdistettu jätevesi täyttää viranomaisten ja lupaehtojen vaatimukset.
- Vuotovesien määrää pyritään vähentämään:

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

- Jätevesiverkostoja saneerataan Kauhavan, Korttesjärven ja Voltin puhdistamojen käsittelypiirissä olevien verkostojen osalta vuotovesimäärän pienentämiseksi.
- Mittari vuotovesikerroin, tavoitearvo 2.

Kauhavan Kaukolämpö Oy

Yhtiölle on laadittu strategia vuoteen 2022. Strategian päivitystyö käynnistyy vuoden 2022 aikana.

Yhtiön vision mukaan: Kauhavan Kaukolämpö Oy on paikallinen, Suomen kannattavimpia ja energinen yhtiö. Yhtiö on arvostettu, arvokas ja luotettava kumppani energian tuottajana ja jakelijana. Yhtiö toimii edelläkävijänä tuotannon puhtaudessa, yhteistyössä, toimintamalleissa ja on yhteistyökumppanina haluttu.

Yhtiön strategiset päämäärät:

1. Yhtiön kilpailukyvyn ja aseman parantaminen.
2. Toimintavarmuus, verkostojen kunto ja hyötysuhde ovat korkeita.
3. Yhtiöllä on palveluja.
4. Yhtiö on energiatehokkuuden edelläkävijä.
5. Talouden tunnusluvut ovat merkittävästi ja mitattavasti parantuneet vuoteen 2022 mennessä.
6. Yhtiö on houkutteleva työnantaja.
7. Yhtiöllä on tuloksiin tähtäävä toimintakulttuuri.
8. Kauhavan Kaukolämpö Oy:n yrityskuva on hyvä.
9. Kauhavan Kaukolämpö Oy on innovatiivinen edelläkävijä, aktiivinen ja luotettava yhteistyökumppani.

Yhtiö ostaa taloushallintopalvelut Kauhavan kaupungilta.

Taloudelliset tavoitteet:

- Taloudellinen tulos:
 - Voitollinen.
 - Tuottotavoite: 5 % sijoitetulle pääomalle
 - Yhtiö maksaa osinkoa 2 % sijoitetulle pääomalle.
- Yhtiön vakavaraisuus:
 - Omavaraisuusaste: kasvaa vuosittain.
 - Nettovelkaantuneisuusaste pienenee.
- Yhtiön maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio – tunnusluvun arvo on 1,5 vuoteen 2025 mennessä.
- Yhtiön tulorahoitus riittää lainoihin ja korvausinvestointeihin:
 - Rahoitustulos positiivinen.
- Investoinnit:
 - Tavanomaiset, vuotuiset investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.
 - Merkittävät toiminnan laajennus-, laitos- yms. investoinnit voidaan rahoittaa lainalla.
 - Kaupunki ei osallistu yhtiön investointien rahoittamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Tuotanto on ympäristöystävällistä ja CO₂-vapaata:
 - Uusiutuvan energiaraaka-aineen osuus vähintään 98 %.
- Yhtiö tuottaa energian kilpailukykyiseen hintaan:
 - Kaukolämmön hintatilasto (energiateollisuus): alle erillistuotannon keskihinnan.
- Tuotannon korkea hyötysuhde säilytetään:
 - Lämmön talteenoton osuus myynnistä 21 % vuoteen 2025 mennessä.
- Lämmönjakelun turvaaminen kaikissa olosuhteissa:
 - Toimitusvarmuus asiakasjakelujärjestelmässä 99,9 %

- Lämmöntuotanto on tehokasta:
 - Myytävän energian määrä/työntekijä: 14.000 MWh vuoteen 2025.

Kauhavan Jäähalli Oy

Kauhavan Jäähalli Oy ostaa taloushallintopalvelut Kauhavan kaupungilta.

Yhtiölle sallitaan rahoituksellisesti 20.000 euron vaje, joka katetaan kaupungin lyhytaikaisella kas-salainalla. Rahoitusvaje johtuu joukkueiden vähenemisestä, mikä pienentää merkittävästi yhtiön tu-lorahoitustasoa.

Taloudelliset tavoitteet

- Taloudellinen tulos:
 - vähintään nollatulos.
- Käyttötuntihinta:
 - hoitokustannukset kattava.
- Yhtiön vakavaraisuus vahvistuu:
 - Omavaraisuusaste vähintään 22 % vuonna 2025.
- Yhtiön maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio – tunnusluvun arvo vähintään 0,5.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Käyttötunnit: vähintään 1200 tuntia.

Suomen Yrittäjäopisto Oy

Suomen Yrittäjäopisto on yrittäjyyden – ja monipuolisesti työelämän osaamisen uudistamiseen kes-kittyvä valtakunnallinen aikuiskouluttaja, jonka perustehtävä on edistää yrittäjyyttä ja osaamista työ-elämän kumppanina. . SYO auttaa asiakkaitaan menestymään helposti saavutettavilla koulutus- ja kehittämispalveluilla sekä aidolla asiakaspalvelulla. SYO on mukana asiakkaan arjessa kuuntele-malla ja etsimällä ratkaisuja asiakkaan tarpeeseen. Vahvan ja käytännönläheisen liiketoimintaosaa-misen sekä teknologisen ja tuotannollisen asiantuntijuuden avulla yhtiö vastaa laajasti tulevaisuuden koulutustarpeisiin. SYO hyödyntää joustavasti verkostojaan ja eri rahoituslähteitä asiakkaiden hy-väksi.

Yhtiön tavoitteena on vahvistaa valtakunnallista asemaansa asiakkaiden ykkösvalintana yrittäjyyden ja työelämän kehittämisessä ja panostaa asiakaskokemuksen kehittämiseen. Parhaan asiakasko-kemuksen SYO takaa toteuttamalla yksilöllisiä ja luovia yrittäjyyden, liiketoiminnan, tuotannollisen ja teknologisen alan koulutus- ja kehittämispalveluita yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

SYO tavoittelee tervettä kasvua ympäristöä kunnioittaen. Yhtiö pyrkii toimimaan kannattavasti rahoi-tusrakennetta monipuolistamalla. Vastuullinen kädenjälki näkyy yhtiön koulutustoiminnassa. SYO tarjoa työntekijöilleen huolehtivan ja hyvinvointia tukevan työyhteisön.

Kauhavan kaupunki omistaa Suomen Yrittäjäopisto Oy:stä 75 prosenttia.

Taloudelliset tavoitteet

- Taloudellinen tulos:
 - Voitollinen.
- Yhtiön vakavaraisuus:
 - Omavaraisuusaste yli 50 %.
- Yhtiön maksuvalmius on hyvä:
 - Quick ratio – tunnusluvun arvo on vähintään 1,5.

Toiminnalliset tavoitteet

- Suomen Yrittäjäopiston päätoimipaikka ja hallinto sijaitsevat Kauhavalla
- Suomen Yrittäjäopisto on tunnettu valtakunnallinen yrittäjyyden ja työelämän kehittämisen uudistaja ja kumppani.
- Aktiivinen yhteistyö Kauhavan kaupungin kanssa.

Kuntayhtymä Kaksineuvoinen:

- Kuntayhtymän päätehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa (Kauhava ja Evijärvi) asukkaille perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen palvelut.
- Yhtymä tuottaa perusturvapalvelut kaupungin asettaman rahoituskehiksen puitteissa ja koordinoi erikoissairaanhoidon ja erityishuollon palvelujen käyttöä.
- Perusturva on järjestettävä kustannustehokkaasti.
- Palvelutuotantoa kehitetään kaikilla tulosalueilla kohti valtakunnallisia laatusuosituksia.
- Kuntayhtymän talouden ja toiminnan kehittymistä seurataan kuukausittaisella kuntayhtymän johtajan talousraportilla sekä neljännesvuosittain laadittavalla osavuosikatsauksella sekä tilinpäätöskirjalla.
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen valmisteluun osallistutaan aktiivisesti tavoitteena Kauhavan kaupungin alueen muodostuminen Etelä-Pohjanmaan pohjoisen alueen sote-palveluja tarjoavaksi keskuksiksi.
- Kuntayhtymä valmistautuu vuonna 2022 seuraavana vuonna valmistuvan hyvinvointikeskuksen käyttöönottoon ja toimintojen siirtämiseen sekä kuntayhtymän purkamiseen.

2. KÄYTTÖTALOUSOSA

Vuoden 2022 käyttötalousosa ei ole suoraan verrattavissa vuoden 2021 talousarvioon eikä vuoden 2020 tilinpäätökseen. Maatalous- ja turkistarhauslomitukset siirtyvät 1.1.2022 Kurikan kaupungin järjestettäväksi, mikä pienentää noin kolmella miljoonalla eurolla sekä käyttötaloustuloja että menoja. Lappajärven varhaiskasvatuspalvelut siirtyvät 1.8.2022 Alajärven kaupungin tuottamiksi, mikä pienentää käyttötaloustuloja ja -menoja noin 300.000 eurolla. Lisäksi kaupungin organisaatioon tehdään kaupunginvaltuuston 23.8.2021 hyväksymän, vuoden 2022 alusta voimaan tulevan hallintosäännön mukaiset muutokset. Tämän seurauksena kaavoitus- ja mittauspalvelut sekä metsätilojen hoito siirtyvät teknisen lautakunnan alta ympäristölautakunnan toiminnaksi. Kaupungin koko toimistohenkilöstö siirtyy eri hallintokunnista kaupunginhallituksen alaisuuteen, mikä vaikuttaa eri toimielinten ulkoisiin määrärahoihin.

Ulkoisten toimintatuottojen määräksi arvioidaan 5.731.60 euroa, mikä on 4.277.080 euroa (-42,7 %) vähemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Myyntituottoja on arvioitu kertyvän 2.650.640 euroa. Vuoden 2021 talousarvioon verrattuna myyntituotot pienenevät 3.073.390 euroa eli 53,7 prosenttia. Myyntituotot pienenevät maatalouslomitusten ja Lappajärvelle myytävien varhaiskasvatuspalvelujen tulojen poistuksessa. Maksutuotoiksi on budjetoitu 804.990 euroa, missä on vuoteen 2021 verrattuna vähennystä 556.270 euroa eli 40,9 prosenttia. Myös tätä muutosta selittää maatalouslomitukset ja varhaiskasvatus, kun lomituspäätöksiä ei enää sisälly talousarvioon ja Lappajärven varhaiskasvatusmaksut poistuvat syksyn osalta. Varhaiskasvatusmaksujen määräytymisperusteisiin on lisäksi tullut muutos 1.8.2021 alkaen. Tämän seurauksena kaikki varhaiskasvatusmaksut pienenevät selvästi. Tukien ja avustusten määrä pienenee 33,4 prosentilla ollen 497 960 euroa. Muutos johtuu mm. kaupungin hallinnoimien hankkeiden vähenemisestä, mutta myös toimintaan saatujen ns. koronatukien poistumisesta. Muita toimintatuottoja arvioidaan kertyvän 1.778.100 euroa, mikä on 18,3 prosenttia vuodelle 2021 budjetoitua vähemmän. Muutosta selittää mm. vuodelle 2021 budjetoitu 300.000 euron kertaluonteinen myyntivoitto maa- ja metsäalueiden myynneistä.

Rakennuttamispalveluiden kulut ja muu omana työnä tehtävä osuus omaisuuden perusparantamisesta kohdistetaan investointeihin. Käyttötalousosasta investointeihin vyörytettävä osuus 82.5200 euroa on huomioitu erässä Valmistus omaan käyttöön. Vuoden 2021 talousarviossa vyörytettävä määrä on 46.470 euroa.

Kaupungin käyttötalouden ulkoiset menot vuodelle 2022 ovat talousarvion mukaan 112.287.670 euroa. Vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvion käyttötalouksien menoihin, joihin sisältyy 200.000 euron kohdentamaton säästö, verrattuna vuoden 2022 menot ovat 34.850 euroa (0,0 %) pienemmät. Vuodelle 2022 budjetoitujen henkilöstökulut ovat 28.550.310 euroa. Henkilöstömenot pienenevät 7,7 prosenttia vuoden 2021 budjetoituihin verrattuna. Muutosta selittää edellä mainitut maatalouslomitusten ja Lappajärven varhaiskasvatuksen henkilöstön poistuminen kaupungin palveluksesta.

Henkilöstömenot on pääsääntöisesti budjetoitu kaupunginhallituksen hyväksymän henkilöstösuunnitelman mukaisina. Uusina, henkilöstömenoja lisäävinä vakansseina talousarviossa on huomioitu kokoaikaiset nuoriso-ohjaajan ja koulukuraattorin toimet. Nämä huomioiden kaupungilla on jatkossa kolme nuoriso-ohjaajaa ja neljä kuraattoria, joiden työpanos on 3,55 henkilötyövuotta.

Musiikkiopistoon perustetaan virkasuhteinen tuntiopettajan virka 1.8.2022 alkaen. Viran perustamisella ei ole taloudellisia vaikutuksia, koska vastaava määrä opetustunteja vähenee musiikkiopiston muilta opettajilta.

Perusopetukseen on tulossa useita uusia virkoja 1.8.2022 alkaen. Näillä ei kuitenkaan ole kustannuksia lisääviä vaikutuksia, koska kyse on vakinaistamisista tai muista virkajärjestelyistä. Elokuun alusta perustetaan perusopetuksen lehtorin (liikunta ja terveystieto) virka. Aikavälisen opetusta on hoidettu useita vuosia määräaikaisten palvelussuhteilla, joihin ei enää ole laillista perustetta. 1.8.2022 alkaen perustetaan myös viisi luokanopettajan virkaa. Virkoihin siirretään vastaavaa tehtä-

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

vää hoitaneet, toistaiseksi valitut virkasuhteiset tuntiopettajat. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan koulupsykologiresurssia lisätään siten, että Kuhavalla koulukeskukseen haetaan palvelussuhteessa olevaa psykologia ja muihin yksiköihin palvelu ostetaan. Ylihärmän yhtenäiskoulun käyttöön tuomat virkajärjestelyt ratkaistaan siinä vaiheessa, kun Ylihärmän Kirkonkylän ja Hakolan koulujen sekä Ylihärmän yläkoulun lakkauttamispäätös ja Ylihärmän yhtenäiskoulun perustamispäätökset on tehty.

Varhaiskasvatuksen vastuualueelle tulee 1.8.2022 alkaen kolme varhaiskasvatuksen opettajan vakinaista tehtävää. Näistä kahta on hoidettu määräaikaisina palvelussuhteina eli näiden osalta kyseessä on vakinaistaminen. Yksi varhaiskasvatuksen opettajan toimi tulee Evijärvelle. Tarve johtuu henkilöstöjärjestelyistä, joita tehdään Lappajärven varhaiskasvatuksen siirtyessä Alajärven kaupungin toiminnaksi. Tämän varhaiskasvatuksen opettajan rekrytointi edellyttää Evijärven kunnan suostumusta.

Talousarvioon sisältyy myös 10 lastenhoitajan toimen vakinaistaminen. Näitä kaikkia on hoidettu tähän saakka määräaikaisesti. Lastenhoitajien vakansseista 6 kohdistuu esiopetukseen. Kuhavalla käyttöön otettavan lasten kotihoidon kuntalisän oletetaan vähentävän varhaiskasvatuksen kysyntää ja koska varhaiskasvatuksen kysyntä muutenkin vaihtelee, tulee varhaiskasvatuksen vakinaistamiset käsitellä täyttölupamenettelyn kautta kevään 2022 aikana.

Puhtauspalveluiden talousarvioon sisältyy 4,5 uutta laitoshuoltajan tointa 1.7.2022 alkaen. Näitä ei ole käsitelty henkilöstösuunnitelmassa. Uusien vakanssien tarve johtuu uusien tilojen valmistumisesta sekä siitä, että puhtauspalvelut näkee oman siivouksen ostopalvelua paremmaksi vaihtoehdoksi rakennusten kunnossa pysymiselle ja sisäilmaongelmilta välttymiselle. Puhtauspalveluissa on tehty ulkopuolisen arvioijan toimesta siivouksen mitoitus, ja myös tästä seuraa pieni lisäresurssitarve. Koska tuotantotavan muutosta ostopalvelusta omaksi toiminnaksi ei ole käsitelty teknisessä lautakunnassa, eikä resurssilisäystä henkilöstösuunnitelmassa, on asia vietävä talven 2022 aikana teknisen lautakunnan käsiteltäväksi siten, että oman siivouksen ja ostopalvelun laatuvertailuselvityksen lisäksi käsitelyssä on myös kustannusvertailu. Mikäli tekninen lautakunta päättyy omaan tuotantoon, avataan henkilöstösuunnitelma tältä osin uudelleen käsiteltäväksi keväällä 2022.

Maankäyttö- ja ympäristö -vastuualueelle on varattu maankäyttöasiantuntijan palkkausmääräraha 1.9.2022 alkaen. Vakanssi on ollut täytettynä määräaikaisena maankäyttöinsinöörin nimikkeellä siten, että sitä on hoitanut kaavoitussihteerin toimenhaltija, ja kaavoitussihteerin tehtävä on ollut täyttämättä. Maankäyttöasiantuntijan tehtävä vapautuisi, kun vt. maankäyttöinsinööri siirtyisi takaisin kaavoitussihteerin tehtävään, jonka nimike esitetään muutettavaksi kaavoitusasiantuntijaksi. Muutoksesta seuraa tehtäväkohtaisen palkan tarkistaminen. Maankäyttöinsinöörin nimike muutetaan -asiantuntijaksi. Keuhkokuumeen kärsivien yt-neuvottelujen yhteydessä toteutetussa vakanssitarkastelussa ei tullut esille tarvetta lisätä kaavoituksen ja mittauksen henkilöstöä, vaan tarkastelun seurauksena vähennettiin yksi kartoittajan toimi. Ennen esitettyjä tehtäväjärjestelyjä on tehtävä tarkka selvitys lisätarpeesta perusteluineen. Tämän jälkeen kaupunginhallitus ratkaisee toimen täyttämisen täyttölupamenettelyn kautta.

Maatalous- ja turkistarhauslomitukset siirtyvät vuoden 2022 alusta Kurikan kaupungin järjestettäväksi. Tämä tarkoittaa Kuhavalla henkilöstömäärään noin 49 henkilötyövuoden vähentymistä. Henkilöstö vähenee myös 1.8.2022, kun Lappajärven alueella varhaiskasvatuspalveluja tuottava henkilöstö, noin 20 työntekijää, siirtyy Alajärven kaupungin palvelukseen.

Palkkamäärärahat on varattu siten, että elokuun 2021 palkkoja on korotettu 1,9 prosentilla. Kuntalan työ- ja virkaehtosopimukset päättyvät 28.2.2022, eikä talousarviota laadittaessa ole tiedossa vuonna 2022 palkkoihin tulevien sopimuskorotusten taso.

Palvelujen ostoihin osoitetaan 76.070.070 euroa, mikä on 2,2 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 talousarviossa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat – tiliryhmän menoihin on budjetoitu 4.772.860 euroa, 5,2 prosenttia enemmän kuin vuodelle 2021. Avustuksiin on budjetoitu 1.264.300 euroa, mikä on

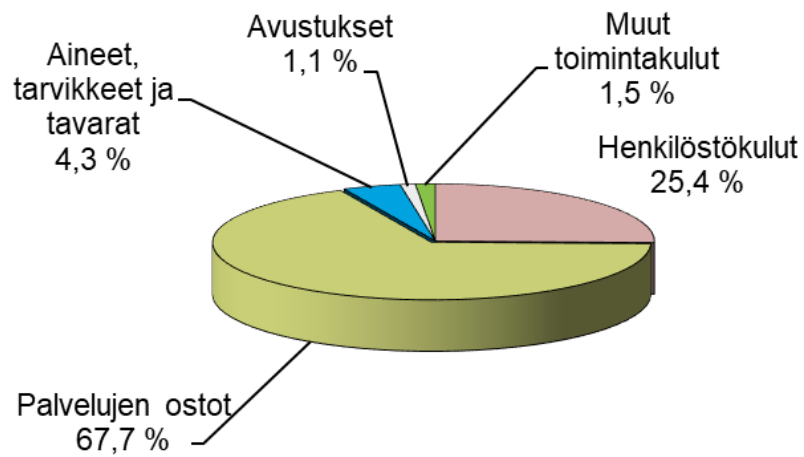
Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

200.000 euroa eli 18,8 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena. Muutos johtuu lasten kotihoiton kuntalisän huomioimisesta 1.8.2022 alkaen: sen maksamiseen on varattu 220.000 euroa. Muihin toimintakuluihin on varattu 1.630.130, mikä on 4,3 prosenttia vuotta 2021 enemmän. Kasvu johtuu mm. moduulirakennusten vuokratukustannuksista.

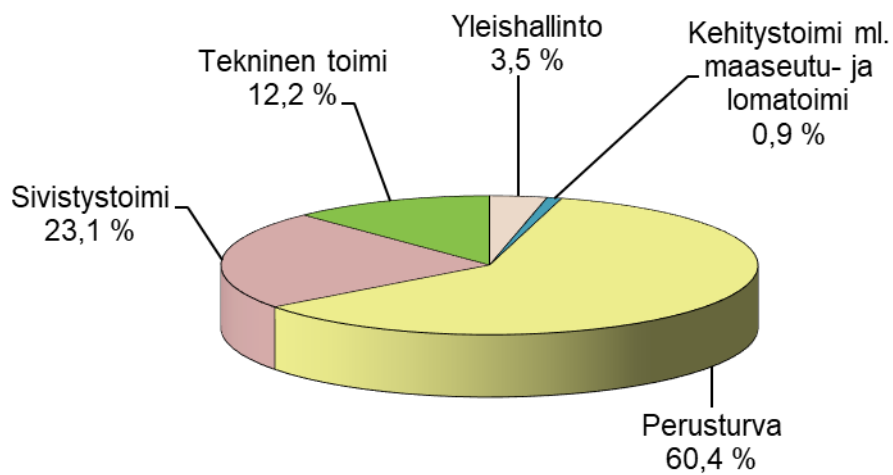
Edellisissä kappaleissa oli kuvattu käyttötalousosan muodostumista tiliryhmätasolla, jolla talousarvio ei kuitenkaan ole sitova. Valtuustoon nähden käyttötalousosa on sitova toimielinkohtaisten, ulkoisten määrärahojen (toimintamenojen) ja tuloarvioiden (toimintatulojen) suhteen. Toimielimet voivat käytösuunnitelman hyväksyessään kohdistaa valtuuston myöntämän määrärahan uudelleen parhaaksi katsomallaan tavalla. Sisäiset ja ulkoiset erät on eriteltyinä tehtävittäin tavoitteiden yhteydessä. Sisäiset erät käsitellään informatiivisia.

Käyttötalous menolajeittain, ta 2022

Käyttötalousmenot toimialoittain, ta 2022

2.1. Toimielintasoiset tavoitteet ja talousarviot

Toimielimet ovat osana talousarvioprosessia määritelleet valtuustoon nähden sitovat, strategiset tavoitteet. minkä jälkeen kaupunginhallitus on vielä muokannut tavoitteita. Toimielimistä keskusvaalilautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle ei ole asetettu tavoitteita. Perusturvan osalta Kuntayhtymä Kaksineuvoisen tavoitteet on asetettu osana Kauhavan kaupunki – konsernin tavoitteita luvussa 1.6.

2.1.1. Keskusvaalilautakunta

Talous Keskusvaalilautakunta	TP2020	TA2021	TA2022
Toimintatuotot, ulkoiset	0	0	25 000
Toimintakulut, ulkoiset	0	77 390	79 110
Toimintakate, ulkoinen	0	-77 390	-54 110
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	0	0	25 000
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	0	77 390	79 110
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	0	-77 390	-54 110

Tammikuussa 2022 toimitetaan aluevaalit. Vuonna 2021 järjestettiin kuntavaalit, vuonna 2020 ei ollut vaaleja.

2.1.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtäväalueena on tilintarkastus ja toiminnan arviointi.

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on hallintojohtaja.

Strategiset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso

1. Jatkovasti laadukas ja hyödyllinen arviointitoiminta (=arviointiprosessi)
 - Vuoden 2021 arviointikertomuksen laadinta ja tilintarkastuksen toteuttaminen sekä tilinpäätöksen hyväksymisen valmistelu kaupunginvaltuustolle kesäkuun 2022 kokoukseen
 - ”Puhdas” tilintarkastuskertomus
2. Tilintarkastustoiminnan ohjaaminen
 - Lakisääteisen tilintarkastuksen toteutuksen varmistaminen
 - Kaikki tarkastuspäivät JHT:n toimesta

Hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin vuosittaiset painopistealueet kaupunkikonsernin kokonaisarvioinnissa tarkentuvat arviointisuunnitelmassa ja työohjelmassa. Tarkastuslautakunta voi myös erikseen päättää muiden (ad hoc) arviointien ja tarkastusten toteuttamisesta.

Talous Tarkastuslautakunta	TP2020	TA2021	TA2022
Toimintatulot, ulkoiset	0	0	0
Toimintamenot, ulkoiset	23 018	36 140	35 870
Toimintakate, ulkoinen	-23 018	-36 140	-35 870
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	0	0	0
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	23 849	36 140	35 870
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-23 849	-36 140	-35 870

Hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin vuosittaiset painopistealueet kaupunkikonsernin kokonaisarvioinnissa tarkentuvat arviointisuunnitelmassa ja työohjelmassa. Tarkastuslautakunta voi myös erikseen päättää muiden (ad hoc) arviointien ja tarkastusten toteuttamisesta.

2.1.3. Kaupunginvaltuusto

Talous Kaupunginvaltuusto	TP2020	TA2021	TA2022
Toimintatulot, ulkoiset	0	0	0
Toimintamenot, ulkoiset	67 303	93 710	97 900
Toimintakate, ulkoinen	-67 303	-93 710	-97 900
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	0	0	0
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	83 496	125 650	122 550
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-83 496	-125 650	-122 550

Kaupunginvaltuuston määrärahassa on varauduttu valtuuston tutustumis-/opintomatkaan. Talousarviossa on varaus sähköiseen kokousmateriaaliin tarvittavien laitteiden liisaukseen ja tietoliikenneyhteyksiin.

2.1.4. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtäväalueina ovat

- hallinto-, talous- ja toimistopalvelut
- kehitystoimen hallinto
- elinkeinot ja kehittäminen
- maaseututoimi

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on kaupunginjohtaja.

Toimielimen strategiset tavoitteet:

1. **Kauhava tarjoaa yrityksille hyvän ja kehittyvän toimintaympäristön**

Mittarit ja tavoitetaso:

- Työllisyysaste: tavoitteena Etelä-Pohjanmaan korkein työllisyysaste
- Työpaikkamäärä: nouseva työpaikkamäärä
- Yritysten ja maatilojen saamien yritys- ja rakennetukien määrä: maakunnallista keskiarvoa korkeampi.
- Asukasluvun vähentyminen: alle 100 henkeä vuodessa

2. **Kaupungin talous on tasapainossa hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin**

Mittarit ja tavoitetaso:

- Tuloslaskelma: tilikauden tulos ylijäämäinen
- Tase: tase säilyy ylijäämäisenä

3. **Investointien määrä viedään kestäväälle tasolle.**

Investoinnin vaikutus vuosikustannuksiin selvitetään osana päätösvalmistelua.

Mittarit ja tavoitetaso:

- Vuosittainen investointitaso: Koulukeskusinvestointien valmistumisen jälkeen investointien vuositaso lasketaan neljään miljoonaan euroon vuodessa
- Lainakanta: Lainakanta laskee vuodesta 2024 alkaen.

4. **Kaupungin imagon kehitys asukkaiden ja yritysten näkökulmasta**

Mittarit ja tavoitetaso:

- Kahden vuoden välein toteutettava imagotutkimus: Tavoitteena kehittyvä mielikuva kaupungista

5. **Hallinto-osaston ja Kehityskeskuksen toiminta ja palvelut ovat laadukkaita ja kustannustehokkaita. Päätöksenteko ja asioiden käsittely on viivytyksetöntä ja tasapuolista**

- Toimistopalveluiden tehokas, poikkihallinnollinen järjestäminen: toimistopalvelujen keskittäminen hallintopalveluiden alaisuuteen, prosessien kuvaaminen ja kehittäminen, tiimimäinen toimintatapa otetaan käyttöön vuonna 2022
- Digitalisaation edistäminen: laaditaan tietohallintosuunnitelma
- Asioiden käsittelyaika: alle 3 kuukautta vireilletulosta.
- Toimeenpano: tiedoksianto enintään 10 päivää päätöksenteosta, toimeenpano enintään 10 työpäivää päätöksen lainvoimaistumisesta
- Maaseututoimen palvelujen tehokas järjestäminen: Tilalukumäärä toimihenkilöä kohden on maakunnallista keskiarvoa korkeampi. Päätöksenteko ja asioiden käsittely Ruokaviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Talous	TP2020	TA2021	TA2022
Kaupunginhallitus			
Toimintatulot, ulkoiset	3 597 215	4 034 070	518 130
Toimintamenot, ulkoiset	6 615 727	7 205 490	4 657 690
Toimintakate, ulkoinen	-3 018 511	-3 171 420	-4 139 560
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	3 952 422	4 305 720	1 279 670
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	6 842 665	7 397 380	4 959 210
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-2 890 243	-3 091 660	-3 679 540

Keskushallinto

Kaupunginhallituksen talousarviossa on varattu määrärahat kaupunginhallituksen, kehittämistoimikunnan, konserni- ja henkilöstöjaoston, vanhus- ja vammaisneuvoston, työsuojelu- ja yhteistyötoimikunnan, muiden toimikuntien ja asukaslautakuntien kokouskuluihin. Kaupunginhallituksen talousarvioon sisältyy yleis-, talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon, muun yleishallinnon, kehitystoimen hallinnon, elinkeinotoimen ja kehittämisen sekä maaseututoimen menot ja tulot. Muuhun yleishallintoon sisältyy mm. maksusuudet verotuskustannuksiin, Etelä-Pohjanmaan Liitolle, Suomen Kuntaliitolle ja KT:lle, yhteisöjen jäsenmaksut, teosto- ja gramex-maksut sekä pieneläinten talteenoton kulut. Kehitystoimen toimintaa esitellään jäljempänä tarkemmin.

Talous-, palkka- ja henkilöstöhallinnon kustannukset siirretään vyöryttämällä (kustannuslaskennallisena eränä) hallintokunnille. Toimistohenkilöstön ja tietohallinnon kulut kohdistetaan hallintokunnille sisäisenä eränä.

Kauhavan kaupungin hallinto kootaan vuoden 2022 aikana kahteen toimipisteeseen, kaupungintalolle ja Ylihärän palvelutoimistoon. Kaupungintalon lasisiipeen saneerataan tilat sivistystoimistolle ja kehityskeskukseksi sekä muutamalle hallintopalvelujen nykyiselle työntekijälle. Tekninen hallinto sekä maaseutupalvelut ja elämänlaatupalvelujen henkilökuntaa jää nykyiseen toimipisteeseensä eli Ylihärän palvelutoimistoon. Muutostöiden viivästymisen seurauksena tilat voidaan ottaa käyttöön vasta kesälomien jälkeen.

Hallinnon kokoamiseen liittyen kaupungissa siirrytään yhteiseen, tiimeihin perustuvaan toimistopalveluun. Tehokkaat prosessit, henkilöstön joustava käyttö ja digitalisaation hyödyntäminen ovat edellytyksiä toiminnan järjestämiselle nykyisellä, erittäin tiukalla toimistohenkilöstöresurssilla. Toimistohenkilöstön määrä on vähentynyt 4,5 henkilötyövuodella vuoden 2020 aikana, ja mitoitus perustuu keskitettyyn hallintoon.

Vuoden 2022 aikana laaditaan tietohallintosuunnitelma, joka edesauttaa digitalisaation suunnittelua ja hyödyntämistä koko organisaatiossa. Ennen vuoden 2023 talousarvion laadintaa tehdään selvitys hyvinvointialueen tuomista muutoksista kaupungin talouteen.

Työllistämässä on varauduttu velvoitetöyllistettävien palkkaukseen. Määräraha on arvio, ja sen riittävyys riippuu vuoden aikana työllistettävien määrästä.

Tietoturvaan, käytännössä henkilökunnan tietoisuuteen tietoturvasta, panostetaan aiempaa enemmän mobiililaitteiden käytön lisääntyessä ja tietoturvahkien lisääntyessä.

Toimintaympäristön muutos taloussuunnitelmakaudella

Kauhavan kaupungin väestökehityksen ennustetaan jatkuvan negatiivisena. Työikäisten määrän väheneminen vaikuttaa kunnallisen tuloveron kertymään. Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueen vastuulle parantaa kaupungin talouden ennustettavuutta.

Suurien investointien johdosta suunnitelman mukaisten poistojen määrä nousee jonkin verran. Vanhempien hyödykkeiden poistot kuitenkin pienenevät suhteellisen nopeasti, minkä johdosta poistotaso ei nouse kestävämmäksi. Kaupungin lainamäärä kasvaa voimakkaasti ja nopeasti vuoteen 2023 saakka. Sen jälkeen investointitaso on saatava miljoonia euroja vuosikatetasoa alhaisemmaksi, jotta lainoja saadaan lyhennettyä kohtuullisella tasolla.

Palveluja sähköistetään, mikä osittain muuttaa prosesseja ja toimintatapoja sekä työnkuvia. Tämä mahdollistaa nykyistä tehokkaamman toiminnan ja henkilöstön joustavan käytön.

Kehitystoimen hallinto

Tehtäväalueelle on budjetoitu:

- elinkeinoasioiden ja maaseutuelinkeinojen neuvottelukunnan kulut,
- kehityskeskukseen yleiset hallintokulut sekä
- kehitysjohdajan viran hoitamisesta aiheutuvat hallinnolliset menot.

Kauhavalla elinkeinoasioita hoitaa Kehityskeskus. Kehityskeskus vastaa tulevaisuuteen suuntautuvalla toimintatavalla yrityspalveluista ja sidosryhmäyhteistyöstä, yritysten toimitila- ja tonttiasioiden edistämisestä, hanketoiminnasta ja kaupunkikehityksestä, kaupunkimarkkinoinnista (visitkauhava, investkauhava, imagomarkkinointi), tiedotuksesta, matkailun kehittämisestä ja tapahtumayhteistyöstä, maahanmuuton koordinaatiosta ja maahanmuuttajien kotouttamisesta. Maaseututoimi vastaa kiinteänä osana Kehityskeskusta myös Lappajärven ja Evijärven maaseutuhallinnon järjestämisestä.

Kehityskeskus vastaa sidosryhmäyhteistyöstä, osallistuu yhteistyössä teknisen toimen kanssa kaupunkisuunnitteluun, maanhankintaan, maakauppoihin ja kaavoitukseen, vastaa elinkeinotoiminnan yleisestä kehittämisestä sekä uusien hankkeiden valmistelusta. Kehityskeskus toteuttaa aktiivisesti strategian mukaisia toimenpiteitä ja Kehityskeskukseen kärkehankkeita.

Kehityskeskukseen tulee muutoksia lomitushallinnon siirtyessä Kurikan kaupungin alaisuuteen Etelä-Pohjanmaan yhteiseen yksikköön 1.1.2022. Hallintouudistuksen myötä yrityspalvelusihteeri ja viestintä- ja markkinointikoordinaattori siirtyvät puolestaan hallintopalveluiden alaisuuteen.

Elinkeino- ja kehittämistoimi

Tehtäväalueelle on budjetoitu:

- yrityksille suunnatut yritys- ja koulutuspalvelut sekä
- hanketoiminnan, markkinointiviestinnän, matkailun ja maahanmuuton sekä maahanmuuttajien kotouttamistoimien kustannukset.

Yritysten palveluissa Kehitysjohdajan ohella kauhavalaisia yrityksiä palvelee kattava yhteistyöverkosto. Elinkeinotoimen palvelut on järjestetty Kauhavalla siten, että yrityksiä voidaan tukea niiden koko elinkaaren ajan toimitila- ja tonttiasioissa, yritystoiminnan aloittamisessa, kehittämis- ja investointihankkeiden suunnittelussa ja uusien työpaikkojen luomisessa yhdeltä luukulta yhteistyössä Suomen Yrittäjäopiston ja muiden alueellisten kehittäjä- ja viranomaisorganisaatioiden kanssa.

Aloittavan yrittäjän neuvontaa tarjoavan Uusyrittäjäkeskus Neuvoa-Antavan vastaanotot Kauhavalla jatkuvat. Yrityksille tarjottavia palveluja lisää myös Kehityskeskukseen kanssa kiinteässä yhteistyössä

toimiva SeAMKin korkeakoulukoordinaattori, joka tarjoaa alueen yrityksille esimerkiksi SeAMKin tutkimus-, tuotekehitys ja opinnäytetyö-palveluita.

Yritysten sijoittumismahdollisuuksia edistetään teollisuus- ja liiketonttien markkinoinnilla ja vapaiden toimitilojen markkinointia Investkauhava.fi-kokonaisuudella. Myös koulutus- ja infotapahtumien järjestämistä aloittaville ja toimintaansa kehittäville yrityksille eri teemoista (yritystoiminnan aloittaminen ja rahoitus, talous, kansainvälistyminen, omistajanvaihdokset, tuotekehitys jne.) jatketaan, mikäli pandemiatilanne sen sallii. Jos fyysiset tapaamiset eivät ole mahdollisia, toteutetaan tapahtumia ja koulutuksia virtuaalisesti.

Vuonna 2022 jatketaan elinkeinoelämän korona-varautumista ja yritysten tukemista koronasta selviytymisessä ja toiminnan kehittämisessä. Säännöllistä yhteydenpitoa jatketaan myös alueen yritysten, yrittäjäjärjestöjen ja elinkeinoelämän muiden toimijoiden kanssa.

Hanketoiminnalla rahoitetaan eri toimijoiden hankkeita sekä maakunnallisina ja seutukunnallisina yhteishankkeina että ainoastaan Kauhavan alueella toteutettavina hankkeina. Hankkeita voivat toteuttaa valtakunnalliset, maakunnalliset, seutukunnalliset ja paikalliset toimijat, kuten oppilaitokset, kyläseurat jne. Merkittävä osa hankkeista rahoitetaan Aisaparin kautta, jolloin kuntarahaosuus kateetaan Aisaparille vuosittain maksettavalla jäsenmaksulla.

Kauhavalla on toteutettu viime vuosina erityisesti suuria yleishyödyllisiä investointihankkeita. Yleishyödylliset investoinnit ovat esimerkiksi rakentamista tai korjaamista sekä muuta aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankkimista. Kehityskeskuksen budjettiin varataan investointeihin kuntarahavaraus Aisaparilta haettaville kaupungin omille yleishyödyllisille investointihankkeille, joita ovat Tynin montun kunnostus ja Alahärmän urheilukentän tekonurmi.

Omina hankkeina Kehityskeskuksessa on käynnissä maaseututoimen turkistuotannon kehittämishanke sekä yhteistyössä Lapuan kaupungin kanssa Uutta kasvua korona-hanke. Rahoitusta on haettu myös Strongly Connected teknologiateollisuuden kehittämishankkeeseen ja kansainvälisten osaajien rekrytointia edistävään hankkeeseen. Näiden lisäksi kaupunki on aktiivisesti mukana maakunnallisessa maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluita kehittävässä hankkeessa. Valtakunnallisesti Kauhava on mukana verkostokumppanina seutukaupunkokokonaisuudessa, jonka tavoitteena on Kansainvälisten rekrytointien tukeminen ja yritysten rekrytointivalmiuksien kehittäminen.

Kauhavan kaupunki on rahoittajana useassa kehittämishankkeessa ja -kokonaisuudessa, joiden tavoitteena on esimerkiksi edistää yrittäjyyttä, elintarviketutkimusta, digitaalista valmistusta, omistajanvaihdoksia, maakuntakorkeakoulutoimintaa, lasten ja nuorten terveyttä, kansainvälistymistä, tekniikan koulutuksen vetovoimaa, muovin kierrätystä ja uusiutuvan energian käyttöönottoa. Hankkeiden toteuttajia alueella ovat oppilaitokset sekä erilaiset yhdistykset, kuten E-P:n korkeakoulu yhdistys, SeAMK ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymä.

Tiukan kuntatalouden aikana hanketoiminnan ja yritystukien kautta on mahdollista saada merkittävä lisäresurssi kaupungin alueella olevan yritystoiminnan kehittämiseen ja tukemiseen sekä mm. kaupungin asumisviihtyvyyden ja palvelujen parantamiseen. Varsinaisia kaupungin lakisääteiseen toimintaan kuuluvia hankkeita hankerahoituksella ei ole mahdollista toteuttaa.

Kaupunkimarkkinointi ja matkailu

Positiivisen kuntakuvan luominen ja sen vahvistaminen lisäävät kaupungin veto- ja pitovoimaa sekä kasvattavat kaupungin elinvoimaa. Kaupunkimarkkinointiin sisältyvät seuraavat kokonaisuudet:

Asukasmarkkinoinnin Paras Paikka -kampanja (pito- ja vetovoima)

Invest Kauhava markkinointi (elinvoima)

Visit Kauhava matkailumarkkinointi (elinvoima)

Vuonna 2022 jatketaan Paras Paikka -kampanjaa, jossa asukkaat kertovat miksi Kauhava on Paras Paikka asua ja elää. Kampanjassa tuodaan esiin Kauhavan työpaikkatarjonta, väljä ja joustava asuminen, monipuolinen tonttivalikoima ja vuokra-asuntotarjonta, uudet koulut ja päiväkodit, toimivat hyvinvointipalvelut ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Kampanjaa toteutetaan monikanavaisena painopistettä vaihtaen. Alkuvuodesta Pytinkimessujen aikaan painopisteenä on tonttikampanjointi, keväällä asuminen ja syksyllä korostetaan työpaikkatarjontaa ja harrastusmahdollisuuksia. Kampanjan tarkoitus on houkuttaa Kauhavalle uusia asukkaita ja työntekijöitä sekä toimia sisäisenä hengen nostattajana.

Invest Kauhava markkinointi keskittyy yritysten tarpeisiin markkinoiden toimitiloja ja yritystontteja. Investkauhava markkinoinnin puitteissa osallistutaan myös Alihankintamessuille yhteisosastolla paikallisten yritysten kanssa.

Visit Kauhava matkailumarkkinoinnilla jatketaan matkailijoiden houuttelemista Kauhavalle sekä kotimaasta että Ruotsista Uumajan alueelta. Uusi matkustajalautta Aurora Botnia aloitti syksyllä 2021 liikennöinnin Vaasasta Uumajaan ja tämän odotetaan tuovan uusia matkailijavirtoja Kauhavallekin. Visit Kauhava on markkinointiyhteistyössä mukana. Lisäksi markkinointiyhteistyötä tehdään paikallisten matkailutoimijoiden, tapahtumajärjestäjien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Vuonna 2022 Kauhavalla järjestetään vuosittain toistuvien suur tapahtumien, kuten Nordic Kingin ja PowerTruck Show:n lisäksi valtakunnallinen juniorilentopallon suur tapahtuma Powercup.

Viestinnän kehittämistä jatketaan hallintouudistuksen myötä syntyvän viestintätiimin toimesta. Siinä pääpaino on sisäisen viestinnän kehittämisessä (työkalut, toimintatavat, toimialakohtaiset viestintämallit ja -vuosikellot).

Maahanmuuton osalta jatketaan yhteistyötä Järvilakeuden kansalaisopiston kanssa. Lisäksi Kauhavalla työskentelee avustusrahoituksella maahanmuuttokoordinaattori. Welcome to EP -avustusrahoituksen tarkoituksena on maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittäminen. Kauhavalla palvelua suunnataan erityisesti työperäisten maahanmuuttajien kotouttamiseen.

Maaseutuhallinto

- Tehtäväalueelle on budjetoitu:
- maaseutuhallinnon viranomaistoiminta,
- maaseututoimen hanketoiminta ja neuvonta,
- turkistuotannon kehittämishanke

Maaseutuhallinto jatkaa normaaliin tapaan Kauhavan kaupungin järjestämänä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela on päättänyt, että Kurikan kaupunki on jatkossa Etelä-Pohjanmaan lomituspalveluiden toimeenpanijana. Etelä-Pohjanmaan maatalouslomituksen paikallisyksiköt yhdistetään 1.1.2022 alkaen.

Maaseutuhallinnon viranomaistoiminta

Uuden EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) toimintakausi on alkamassa muutaman vuoden myöhässä eli vasta 2023. Maaseutuhallinnon tehtävät eivät ole sinänsä muuttumassa, jatkossakin tehtäviin kuuluu perinteisen neuvonnan ja tukihakemusten käsittelyn lisäksi myös valvonnallisia tehtäviä. Muutosvaiheessa neuvonnallinen työ ja kouluttaminen tulevat lisääntymään merkittävästi. Vuonna 2022 aloitetaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa valmistava koulutus, jos säädösvalmistelun aikataulu sen sallii.

Yhteisen maatalouspolitiikan seuraavan rahoituskauden uusien sääntöjen sisäistäminen, henkilökunnan kouluttaminen ja tiedon välittäminen viljelijöiden suuntaan on tulevan vuoden päätavoite.

Neuvonta ja hanketoiminta

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Hanketoimintaa suunnitellaan toteutettavaksi Kauhavan kaupunkistrategian mukaan. Maaseutuhallinnolla on toimintasuunnitelmat omiin kärkihankkeisiinsa. Tavoitteena on biotalouden mahdollisuuksien lisääminen, alueellisten mahdollisuuksien hyödyntäminen ravinnon- ja energiantuotannossa sekä jalostusasteen nostaminen maa-, metsä- ja turkistaloudessa.

Tärkeintä on, että ryhdytään niihin kehittämistoimenpiteisiin, joilla alkutuotannon edellytyksiä Kauhavan hallintoyksikön alueella kehitetään suunnitelmien mukaisesti. Maatalousyrittäjiä aktivoidaan oman toimialan kehittämiseen, uusien liiketoimintamuotojen ja toimintamallien sekä innovaatioiden etsimiseen sekä hyödyntämiseen. Myös viljelijöiden jaksamista ja osaamista taloudellisesti hankalana aikana pyritään tukemaan. Maaseutuelinkeinon neuvottelukuntaa hyödynnetään pohdittaessa uusia kehittämistarpeita ja hankeideoita.

Biokaasun hyödyntämisen mahdollisuuksia selvitettiin Aisaparin alueella kyselyn kautta. Kyselyssä kävi ilmi, että eli biomassaa ei ole tarjolla kuin hajautetusti. Näin ollen hajautetun toiminnan kehittäminen on se vaihtoehto, jossa voi mahdollisuuksia olla. MTK Etelä-Pohjanmaa on käynnistänyt hankkeen hajautetun biokaasutuotannon mahdollisuuksista, jota Thermopolis Oy toteuttaa. Kauhavan maaseutuhallinto on lupautunut tukemaan hankkeen etenemistä ja järjestämään siihen liittyviä tilaisuuksia alueelle. Hankkeessa on mukana yksityisen rahan osuudella myös paikallinen teknologia-alan yritys.

Turkistuotannon osalta tullaan aloittamaan uuden turkishankkeen suunnittelu ja vuonna 2022 aikana päättyvän hankkeen kehittämistoimia tullaan jatkamaan.

Arvio kokonaistyötehokkuudesta, (tilojen väheneminen arvioitu 2,5 % / vuosi):

	Maatilojen lkm	Työvoiman määrä	Tilojen lkm / työntekijä
2016	1.177	6 hlö	196
2017	1.146	6 hlö	190
2018	1.124	5 hlö	224
2019	1.094	5 hlö	219
2020	1.055	5 hlö	211
2021	1.041	5 hlö	208
2022	1.020	5 hlö	204

Kun tehokkuudessa huomioidaan vielä muuhun kuin viranomaistoimintaan käytetty työpanos niin työn tehokkuus nousee pelkässä viranomaistoiminnassa esim. tänä vuonna 231 tilaa/hlö. Tällä perusteella Ruokavirasto laskee työtehokkuuden. Tähän muuhun työhön eli kehittämiseen ja muihin viranomaistyöhön kuuluu Kauhavalla keskimäärin 0,5 HTV/ vuosi. Työtehokkuus on Kauhavalla Etelä-Pohjanmaan paras.

2.1.5. Perusturva

Talous Perusturva	TP2020	TA2021	TA2022
Toimintatulot, ulkoiset	0	0	0
Toimintamenot, ulkoiset	66 770 938	65 771 210	67 783 920
Toimintakate, ulkoinen	-66 770 938	-65 771 210	-67 783 920
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	0	0	0
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	66 770 938	65 771 210	67 783 920
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-66 770 938	-65 771 210	-67 783 920

Perusturvan talousarvioon on varattu rahoitusosuudet Kuntayhtymä Kaksineuvoisen, Eskoon sosiaalipalvelujen ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymien sekä Seinäjoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon toimintaan. Määräraha sisältää myös sosiaali- ja terveystoimesta aiheutuvat KuEL-eläkemenoperusteiset maksut.

Kaupunginvaltuusto on 15.11.2021 hyväksynyt erillisasiakirjana Kuntayhtymä Kaksineuvoisen talousarvion vuodelle 2022. Kauhavan kaupungin maksuosuudet Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän menoihin sisältyvät läpilaskutuserinä kaupungin maksuosuuteen Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle.

2.1.6. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtäväalueina ovat:

- Sivistystoimen hallinto
- Varhaiskasvatus ja esiopetus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Toisen asteen ammatillinen koulutus

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on sivistysjohtaja.

Strategiset tavoitteet:

Kasvatus- ja opetuslautakunnan strategiset tavoitteet on johdettu kaupunkistrategian kriittisistä menestystekijöistä. Ne ovat seuraavat:

Kaksivuotisen esiopetuskokeilun käynnistämisen arviointi
(Mittari: raportin esittäminen lautakunnalle)

- Varhaiskasvatuksen uuden yksikön toiminnan aloittaminen Kauhavan keskustaaajamassa
(Mittari: Toiminta alkaa 1.8.2022, k/e)

- Opiskeluhuollon henkilöstöressin vahvistaminen
(Mittari: Koulukuraattoriresurssi 3,55 htv 1.1.2022 alkaen, k/e)

- Ylihärmän yhtenäiskoulun käynnistymisen arviointi
(Mittari: raportin esittäminen lautakunnalle)

Talous	TP2020	TA2021	TA2022
Kasvatus- ja opetuslautakunta			
Toimintatulot, ulkoiset	2 913 680	2 853 330	2 105 670
Toimintamenot, ulkoiset	22 486 093	22 921 120	23 094 940
Toimintakate, ulkoinen	-19 572 414	-20 067 790	-20 989 270
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	2 986 151	2 928 200	2 105 670
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	28 643 174	29 522 990	29 075 200
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-25 657 023	-26 594 790	-26 969 530

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoivaa, jossa tulee erityisesti painottaa pedagogiikkaa. Kaikilla lapsilla on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen perheiden tarpeiden mukaisesti. Esiopetuksessa noudatetaan maakunnallista esiopetuksen suunnitelmaa.

Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaan kolme keskeistä kehittämisen painopistealuetta ovat lapsen leikki, liikunnan ja terveellisen ruoan merkitys lapselle ja pienryhmätoiminnan kehittäminen. Osana kehittämistä on jatkettu Ihmeelliset vuodet – menetelmän käyttöönottoa ja henkilöstön kouluttamista. Myös S2 (suomi toisena kielenä) toiminnan kehittämistä jatketaan alueellisesti. Kuluvan toimintakauden aikana jatketaan työskentelyä esiopetuksen varhaiskasvatukseen siirtymisen parissa yhtenäistäen käytänteitä.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Kauhavan kaupunki järjestää varhaiskasvatuspalveluita päiväkotihoidossa ja perhepäivähoidossa kunnallisena palveluna. Vuorohoitoa järjestetään jokaisessa kaupungin neljässä taajamassa. Esioppilaiden tarvitsema varhaiskasvatus järjestetään samassa yksikössä kuin esiopetuskin.

Kapasiteettitiedot	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Päiväkodit	6 (7)	6 (7)	6 (7)	6	7	7
Ryhmäperhepäivähoitokodit	0	0	0	0	0	0 (1)
Perhepäivähoitajat	15	17	26	27	30	31
Yksityiset päiväkodit	0	0	0	1	1	1
Yksityiset perhepäivähoitajat	0	0	0	5	5	4
Yksityiset ryhmäperhepäivähoitokodit	0	0	0	1	1	1
Lastenhoidon tuen piirissä lapsia		107	260	280	300	306

Talousarvioon sisältyy määräaikaisen Lentokonepuiston päiväkodin ja päiväkotihypin lisäosaston kustannukset sekä esiopetuksen siirrosta varhaiskasvatukseen aiheutuneet kustannukset. Nämä muutokset näkyvät lisäyksenä varhaiskasvatuksen henkilöstökuluissa niin vakituisten ja määräaikaistenkin työntekijöiden osalta. Varhaiskasvatuspalveluiden kysyntä on tällä hetkellä nousujohteinen isojen ikäluokkien ollessa vielä varhaiskasvatuksessa. Myös esiopetuksen järjestämisen siirto on lisännyt päiväkotiyksiköiden käyttöastetta. Tällä hetkellä lisätilatarvetta varhaiskasvatuspalveluille on edelleen Kauhavan keskustaaajaman alueella. Varhaiskasvatukseen on suunnitteilla viiden ryhmän toimintatilat kattava vuokramoduuli Kirkkorannan päiväkodin viereen. Vuokramoduulin myötä toimintoja ja henkilöstön käyttöä saadaan tehostettua.

Talousarvioon sisältyy varaus lasten kotihoidon kuntalisän käyttöönotosta 1.8.2022 alkaen. Kuntalisän ehdot valmistellaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi kevään 2022 aikana.

Kauhavalla lasten syntyvyys on laskussa, mikä oleellisesti tulee tulevaisuudessa vaikuttamaan varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen. Valtioneuvoston tavoitteena on varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen lähes 90 prosenttia ikäluokasta. Kauhavalla osallistumisaste vaihtelee 69 – 87 prosentin välillä ikäluokittain. Esiopetukseen osallistuu koko ikäluokka, esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen n. 70 prosenttia ikäluokasta.

Syntyneet lapset vuosittain (vuoden 2021 on sisältää syntyneet lapset 14.9.2021):

2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
77	105	102	115	123	133	155

Kauhavan kaupunki tuottaa varhaiskasvatuspalveluita yhteistoimintasopimuksen mukaisesti myös Evijärven ja Lappajärven kunnille. Evijärvellä ja Lappajärvellä työskentelevä varhaiskasvatukseen henkilöstö on Kauhavan kaupungin palveluksessa. Lappajärvi suunnittelee yhteistoimintasopimuksen irtisanomista päättämään 31.7.2022.

Toimintaympäristön muutos taloussuunnitelmakaudella

Haasteena taloussuunnitelmakaudella tulee olemaan lapsimäärien vaikutusten arviointi ja toimenpiteet varhaiskasvatuspalveluissa. Toiminnan laajentuminen ja esiopetuksen siirtyminen osaksi varhaiskasvatusta sekä lisääntynyt lasten osallistumisaste varhaiskasvatukseen edellyttää vakituisen henkilöstön määrän määrällistä arviointia.

Varhaiskasvatusta (1.8.2018) säädetään tarkemmin henkilöstön mitoituksista, jonka mukaan varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrä tulee lisääntymään ja vastaavasti lastenhoitajien määrä vähentymään. Näiden muutosten läpiviemiseen on siirtymäsäännökset, joiden mukaan henkilöstömitoitus tulee olla lain mukainen 1.8.2030 mennessä. Muutokset tehdään huomioimalla eläköitymiset sekä muut varhaiskasvatuksen rakenteet, toimintayksikköjen määrällinen tarve. Varhaiskasvatustalouteen tuli 1.8.2021 voimaan tiukennus henkilöstömitoituksesta ja siitä poikkeamisesta. 1.8.2022 on tulossa uusi lakimuutos liittyen varhaiskasvatuksessa järjestettävään tukeen kolmiporaisen tuen myötä.

Perusopetus

Lukuvuonna 2021-2022 perusopetusta vuosiluokille 1 - 6 järjestetään Alahärmän kirkonkylän koulussa, Hakolan koulussa, Kosolan koulussa, Voltin koulussa ja Ylihärmän kirkonkylän koulussa, Kauhavan yhtenäiskoulussa ja Korttesjärven yhtenäiskoulussa. Näissä järjestetään myös aamu- ja ilta-päivätoimintaa. Perusopetusta vuosiluokille 7 – 9 järjestetään Alahärmän yläkoulussa, Kauhavan yhtenäiskoulussa, Korttesjärven yhtenäiskoulussa ja Ylihärmän yläkoulussa.

Lautakunnan käyttötalousohjelmaan on sisällytetty seuraavat henkilöstömuutokset, joilla on vaikutusta henkilöstökuluihin

- Ylihärmän yhtenäiskoulun perustamisesta sekä opetusryhmien vähenemisestä johtuva luokanopettajien lukumäärän vähentyminen 1.8.2022 alkaen.
- Koulukuraattoriresurssin lisääminen 3,0 henkilötyövuodesta 3,55:een.

Kapasiteettitiedot, perusopetus

Alakoulujen kapasiteettitiedot	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017
Alakouluja 31.12.	5	5	8	9	9	12
Perusopetuksen oppilaat	614	647	1.165	1.196	1.234	1.415
Tuntikehys	1.193	1.256,5	2.183,5	2.374	2.438	2.753

Yhtenäiskoulujen kapasiteettitiedot	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017
Yhtenäiskouluja 31.12.	2	2	1	1	1	0
Perusopetuksen oppilaat	750	771	202	212	206	0
Tuntikehys	1.521,4	1.479,7	443	454	462	0

Yläkoulujen kapasiteettitiedot (sis. Kjv 7-9 lk:t lv 16-17 asti ja Kva lv: 19-20 asti)	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017
Yläkouluja 31.12.	2	2	3	3	3	4
Perusopetuksen oppilaat	259	260	570	629	573	606
Tuntikehys	818	586,5	1.292	1.359	1.245	1.487

Tuntikehukseen on sisällytetty rehtorien ja opinto-ohjaajien opetusvelvollisuustuntimäärä yleis- tai erityisopetukseen lukuvuodesta 2018 - 2019 alkaen. Nämä opetusvelvollisuustuntimäärät sisältyvät koululle myönnettyyn kokonaistuntimäärään / tuntikehukseen.

Lukuvuoden 2022 – 2023 tuntikehys päätetään keväällä 2022.

Toimintaympäristön muutos taloussuunnitelmakaudella

Ylihärjän koulukeskuksen uudisrakennus valmistuu loppuvuonna 2021 ja Ylihärjän yläkoulun oppilaat siirtyvät uuteen koulurakennukseen tammikuun 2022 alusta, jotta vanhaa yläkoulua päästään remontoimaan. Hakolan koulun, Ylihärjän alakoulun ja Ylihärjän yläkoulun lakkauttamista sekä Ylihärjän yhtenäiskoulun perustamista on suunniteltu toteutettavaksi siten, että Ylihärjän yhtenäiskoulu aloittaisi toimintansa elokuussa 2022. Tämä tarkoittaisi sitä, että syksyllä 2022 Ylihärjän yhtenäiskoulun luokat 7-9 aloittaisivat koulunkäynnin remontoituissa vanhan koulurakennuksen tiloissa ja Ylihärjän yhtenäiskoulun luokat 1-6 aloittaisivat koulunkäynnin uudessa koulurakennuksessa. Tästä tavoitteesta saatetaan näillä näkymin joutua luopumaan vanhojen koulurakennusten rakenteissa havaittujen ongelmien aiheuttaman rakennusaikataulujen venymisen vuoksi.

Kortesjärven yhtenäiskoulu toimii edelleen väistötiloissa LSK Business Parkin alueella. Uuden koulurakennuksen rakennusurakka on käynnistynyt vuoden 2020 lopulla, ja uusi koulukeskus valmistuu keväällä 2022. Elokussa 2022 Korttesjärven yhtenäiskoulu siirtyy takaisin Korttesjärvelle uuteen koulurakennukseen.

Alahärjän koulukeskuksessa luokat 1-6 ovat väistötiloissa moduulissa ja koulukeskuksen piha-alueelle on tulossa toinen moduuli lukion käyttöön. Rakennustyöt koulualueella jatkuvat läpi vuoden 2022. Uusi rakentuva koulurakennus on suunniteltu otettavan käyttöön (lukio, luokat 1-6 sekä luokat 7-9) syksyllä 2023.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutusta antavat Härmän lukio ja Kauhavan lukio.

Lukiot ottivat 1.8.2021 käyttöön uuden nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman, johon siirrytään ikäluokka kerrallaan vuosina 2021–2023. Uuden opetussuunnitelman ohella lukiokoulutusta koskee merkittävä uudistus, kun oppivelvollisuuden laajentaminen ja maksuton toinen aste ulotetaan koskemaan kaikkia lukio-opiskelijoita lukuvuoden 2023–2024 alkuun mennessä.

Lukiokoulutuksen maksuttomuus nostaa koulutuksen järjestäjän kustannuksia merkittävästi. Luki-
onsa aloittavilla on eniten pakollisia opintojaksoja. Heidän oppikirjoihinsa ja -materiaaleihinsa sekä leasing-kannettaviin on varattu noin 750 euroa opiskelijaa kohden. Lukion toisen vuosikurssin opiskelijoille varaus on noin 600 euroa/opiskelija. Valtiovalta on luvannut korvata maksuttomaan toiseen asteeseen siirtymisen kokonaan koulutuksen järjestäjille, mutta laskennallisesti tuki näyttää jäävän n. 320 euroon opiskelijaa kohden.

Härmän lukiossa keskitytään vuonna 2022 ottamaan käyttöön lisätilaksi tarkoitettu kuuden luokan moduulikoulu ja osallistutaan uuden koulun suunnitteluun. Syksyllä 2021 Härmän lukiossa on 60 opiskelijaa.

Härmän lukiossa ei lukuvuonna 2021 - 2022 ole meneillään kansainvälisiä hankkeita.

Härmän lukio on profiloitunut palvelu- ja matkailuun, hevosurheiluun ja yrittäjyyteen. Härmän lukiossa toimii liikunnan monilajiryhmä.

Kauhavan lukio osallistuu 1.6.2021–30.8.2023 ESR-hankkeeseen Lukioista väylä korkeakouluun. Hankkeen päätoteuttajana on Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK sekä osatoteuttajina Seinäjoen lukio, Kauhavan lukio, Kauhajoen lukio ja Alajärven lukio. Jos lukiolainen suorittaa 15 opintopisteen lukioväyläopinnot oppilaitoksessaan ja saa yo-tutkinnon suoritetuksi, hän voi hakea tutkinto-opiskelijaksi SeAMK:hon erillishaussa.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Kauhavan lukio osallistuu hankkeessa erityisesti työpakettiin 2 (jatko-opintojen ohjausmalli). Lukion osuus hankkeen kokonaisbudjetista on 25 740 euroa. Lukio saa ESR-tukea 20.592 euroa ja sen omavastuu on 5.148 euroa hankeaikana.

Kauhavan lukio on profiloitunut kansainvälisyyteen, yrittäjyyteen ja liikunnan monilajiryhmään. Syksyllä 2021 lukiossa on 201 opiskelijaa.

Opiskeluhoitoa vahvistetaan erillisellä valtionrahoituksella lisäämällä koulukuraattoriressusia.

Toisen asteen ammatillinen koulutus

2. asteen ammatillisesta koulutuksesta vastaavat Seinäjoen koulutuskuntayhtymä ja Järvisseudun koulutuskuntayhtymä. Näillä koulutuksen järjestäjillä ei ole toimipaikkaa Kauhavan kaupungin alueella. Talousarvioon ei sisälly rahoitusosuutta ao. kuntayhtymien menoihin.

2.1.7. Elämänlaatulautakunta

Elämänlaatulautakunnan tehtäväalueet:

- Elämänlaatupalveluiden hallinto
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut
- Kulttuuripalvelut
- Museopalvelut
- Kirjasto- ja tietopalvelut
- Vapaa sivistystyö
- Taiteen perusopetuksen musiikin laaja oppimäärä

Valtuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on sivistysjohtaja.

Strategiset tavoitteet

Elämänlaatulautakunnan **strategiset tavoitteet** on johdettu kaupunkistrategian kriittisistä menestystekijöistä.

Strategiset tavoitteet ovat seuraavat:

1. Avustuskokonaisuuden selkiyttäminen
 - Mittari: jakoperusteiden päivittäminen, k/e.
2. Elämänlaatupalveluiden henkilöstön toimenkuvien tarkistaminen
 - Mittari: toimenkuvat päivitetty, k/e.
3. Ohjaamopalvelun kehittämissuunnitelma
 - Mittari: kehittämissuunnitelma laadittu, k/e.
4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen/hyvinvointisuunnitelman jalkauttaminen
 - Mittari: vuosiraportin esittäminen lautakunnalle, k/e.
5. Elintapaohjauksen vakiinnuttaminen
 - Mittari: ryhmien määrä ja toiminta.

Talous	TP2020	TA2021	TA2022
Elämänlaatuilautakunta			
Toimintatulot, ulkoiset	298 765	337 810	396 920
Toimintamenot, ulkoiset	2 550 509	2 779 650	2 857 490
Toimintakate, ulkoinen	-2 251 744	-2 441 840	-2 460 570
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	298 765	337 810	396 920
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	3 538 776	4 087 280	3 901 930
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-3 240 011	-3 749 470	-3 505 010

Elämänlaatupalveluiden hallinto

Tehtäväalueeseen sisältyvät elämänlaatupalveluiden hallinnon lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön kustannukset. Elämänlaatupalveluissa on kaksi viranhaltijaa, kirjastopäällikkö ja musiikkiopiston rehtori. Musiikkiopiston rehtori toimii elämänlaatupalvelualueen esimiehenä.

Elämänlaatulautakunta ja sen alaiset palvelualueet tarjoavat Kauhavan kaupungin asukkaille mahdollisuuksia laadukkaaseen ja monipuoliseen vapaa-ajanviettoon. Yhteistyöhön eri yhteisöjen ja yritysten kanssa panostetaan kaikilla elämänlaatupalvelujen palvelualueilla.

Nuorisopalvelut (sisältäen ennalta ehkäisevän ja etsivän nuorisotyön sekä Ohjaamon ja nuorisovaltuuston)

Kauhavan nuorisopalvelut luovat edellytyksiä viihtyä, toimia ja harrastaa koko Kauhavan alueella:

- toteuttamalla nuorisotilatoimintaa joka kaupunginosassa
- edistämällä nuorisotiedotusta
- ehkäisemällä syrjäytymistä kannustamalla monipuolisiin harrastuksiin
- toteuttamalla erilaisia nuorisotapahtumia
- edistämällä yhteistoimintaa yhdistysten ja kaupungin kesken
- myöntämällä toiminta-avustuksia nuorisotyötä tekeville yhdistyksille ja järjestöille
- avustamalla nuorten omaa tiedotusta ja elinolojen parantamisessa yhdessä nuorisovaltuuston kanssa

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Kauhavan kaupungin lisäksi Evijärven ja Lappajärven kunnissa. Etsivien nuorisotyöntekijöiden palkkaamiseen saadaan vuosittain valtionavustusta.

Nuorisopalveluiden yleis-, kohde- ja ohjaaja-avustuksiin varataan määrärahat samoin kuin erityisavustusta ostopalvelusopimukseen. Avustuksiin on varattu yhteensä 63.000 euroa.

Ohjaamo Kauhava tarjoaa palveluja myös Lappajärven ja Evijärven kuntien alueelle. Ohjaamokoordinaattorina toimii nuoriso-ohjaaja.

Nuorisovaltuusto toimii toimintasääntönsä mukaisesti ja ohjaajana toimii nuoriso-ohjaaja.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalvelut tukevat monipuolisesti kuntalaisten liikuntaharrastuksia, liikunta- ja urheiluseurojen kilpailutoimintaa sekä kuntalaisten omaehtoista liikuntaharrastusta. Myös ohjattua liikuntaa järjestetään. Liikuntapalvelut järjestää liikuntatapahtumia, -kampanjoita ja ryhmiä yhdessä yhdistysten ja seurojen kanssa. Kaupungin liikuntapaikkarakentamisessa ja sen suunnittelussa ollaan aktiivisesti mukana. Lähi – ja ulkoliikuntapaikkoja kehitetään ja niitä markkinoidaan.

Liikuntapalveluiden avustukset jakautuvat ohjaaja-, kohde- ja yleisavustuksiin. Em. avustuksiin on varattu yhteensä 141.000 euroa.

Kulttuuripalvelut ja kotiseututyö

Kulttuuripalvelut järjestää konsertteja, näyttelyitä sekä eri taiteenaloihin ja kotiseututyöhön liittyviä tapahtumia ja tilaisuuksia. Kulttuuripalvelut toteuttavat myös kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on, että kaikenikäiset voisivat kokea taide-elämyksiä ja harjoittaa sekä toteuttaa omaa luovuuttaan. Kulttuuripalveluilla on laajaa yhteistyötä muiden paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa. Pääkirjaston yhteydessä oleva galleriatila tuottaa näyttelyitä ja mahdollistaa taidekasvatusprojekteja sekä lisää elämänlaatupalveluiden eri toimijoiden yhteistyötä.

Kulttuuripalveluihin varataan määrärahat sekä isojen kulttuuritapahtumien avustuksiin että yleis- ja kohdeavustuksiin. Avustuksiin on varattu yhteensä 37.800 euroa.

Museopalvelut

Museopalvelut tallentavat alueen historiaa ja kulttuuria ja mahdollistavat siihen tutustumisen. Museokohteita on 14, joista puolet on kaupungin omistamia.

Kauhavan kaupungilla on kaksi ammatillisesti hoidettavaa museota; Puukko- ja tekstiilimuseo sekä Suomen Jääkärimuseo.

Suomen Jääkärimuseo on Suomen ainoa jääkäriliikkeeseen keskittyvä museo. Se tekee tiivistä yhteistyötä jääkäreiden koulutuskaupunkina toimineen Hohenlockstedtin kanssa.

Museopalveluilla on tiivistä yhteistyötä kotiseutumuseoiden ja muiden museokohteita ylläpitävien yhdistysten kanssa

Kirjasto- ja tietopalvelut

Kaupunginkirjasto tarjoaa asiakaslähtöiset kirjasto- ja tietopalvelut. Ammattitaitoinen henkilöstö, kattava ja laadukas aineistokokoelma sekä monipuoliset tapahtumat tarjoavat kuntalaisille mahdollisuudet viihtymiseen, kulttuuriin, elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen.

Kirjasto panostaa lukemista edistävään ja lasten lukuharrastusta kannustavaan toimintaan.

Kaikissa kaupunginosissa on omatoimikirjastot.

Härmänmaan musiikkiopisto (taiteen perusopetuksen palvelut)

Härmänmaan musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta antava lakisääteinen oppilaitos. Härmänmaan musiikkiopisto toimii Kauhavan kaupungin kaikissa kaupunginosissa sekä Lappajärven kunnassa.

Opiskelija saa perusopintojensa päätteeksi taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen. Perusopintojen jälkeen opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän syventävät opinnot.

Kaupunki saa opetuksen järjestämiseen valtionosuutta opetustuntimäärän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Valtionosuuden saamisen ehtona on valtionosuustuntien toteutuminen vähintään myönnettyjen valtionosuustuntien mukaisesti vuosittain.

Järvilakeuden kansalaisopisto

Kauhavan kaupungin rahoitusosuus kansalaisopiston vuoden 2022 toimintaan on 185.000 euroa.

2.1.8. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtäväalueet vuoden 2022 alusta:

- Tekninen hallinto
- Rakennuttaminen
- Tilapalvelut
- Yhdyskuntatekniikka
- Palo- ja pelastustoimi

Kaupunginvaltuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on tekninen johtaja, lautakuntaan nähden tilapalvelupäällikkö ja yhdyskuntatekniikan päällikkö.

Toimielimen strategiset tavoitteet:

1. Rakennukset ja rakennelmat ovat turvallisia ja terveellisiä

Mittarit ja tavoitetaso:

- Korjausvelka: korjataan jokaista kiinteistöä pitkän tähtäimen suunnitelmien mukaisesti
- Rakennusten käyttökiellot: tarpeettomia käyttökieltoja ei tule.
- Liikenneväylien kunto: ei korvattavia vahinkoja
- Buildercom kiinteistöjen sähköinen huoltokirja kaikkien käyttäjien käyttöön: kaikki työpyynnöt tulevat BEM-järjestelmän kautta

2. Kiinteistöjä ja käyttäjiä palvelevat prosessit ja ohjelmistot ovat riittävät ja käyttäjäystävälliset

Mittarit ja tavoitetaso:

- Asiakastytyväisyyskysely: tulos yli 3,5 asteikolla 1 - 5
- Sisäilman laatu: käyttäjät saadaan osallistumaan aktiivisesti seurantaan

3. Kohtuulliset kustannukset

Mittarit ja tavoitetaso:

- Toimialan nettokustannukset: enintään JHS 200 keskiarvo palveluluokittain
- Tievalaistuksen energiatehokkuus: siirtyminen led valaistukseen 10 km / vuosi
- Rakennusten energiatehokkuus: energiasäästöohjelman tavoitetaso
- Tyhjillään olevat kiinteistöt: luovutaan, jos rakennukselle ei ole perusteltua käyttöä

4. Asuin- ja elinympäristön viihtyvyys

Mittarit ja tavoitetaso:

- Turvallinen liikenne: ei henkilövahinkoja
- Katujen kunto: Perusparannusta 2 km / vuosi
- Kevyenliikenteenväylien lisääminen: 1 km / vuosi
- Pihojen, viheralueiden ja puistojen kunnostaminen: 3 aluetta / vuosi

Talous	TP2020	TA2021	TA2022
Tekninen lautakunta			
Toimintatulot, ulkoiset	2 844 251	2 628 960	2 472 370
Toimintamenot, ulkoiset	12 297 497	13 177 840	12 919 880
Toimintakate, ulkoinen	-9 453 246	-10 548 880	-10 447 510
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	11 919 403	13 440 900	12 230 360
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	14 326 811	16 154 760	15 979 420
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-2 407 407	-2 713 860	-3 749 060

Tekninen hallinto

Tehtäväalueelle on budjetoitu teknisen lautakunnan ja -toimiston kulut. Hallinnossa työskentelee vuonna 2022 tekninen johtaja, rakentamispäällikkö 50% ja toimistos sihteeri 50 % työpanoksella. Tekninen lautakunta kokoontuu 7-8 kertaa vuodessa.

Rakennuttaminen

Vuonna 2022 rakentaminen ja uusien kohteiden suunnittelu jatkuu edelleen. Alahärmän liikuntahalli (Härmä areena) on valmistunut ja siirtynyt tilapalvelujen hallintaan. Ylihärmän koulukeskuksen alakouluosio valmistuu vuoden loppuun mennessä ja yläkouluosan korjaussuunnittelu jatkuu. Rakentaminen käynnistetään vuoden 2022 aikana. Korttesjärven oppilaat jatkavat LSK BP:n väistötiloissa keväeseen 2022. Korttesjärven koulukeskus valmistuu maaliskuussa 2022. Alahärmän koulukeskuksen rakentaminen käynnistyy alkuvuodesta 2022 ja valmistuu 2023.

Alahärmän lukiomoduli on otettu käyttöön ja Kauhavan varhaiskasvatuksen moduulirakennus otetaan käyttöön keväällä. Molemmat ovat vuokratiloja.

Kaupungintalon lasisiiven muutostyöt käynnistetään heti suunnittelun ja kilpailutuksen jälkeen huhtikuussa 2022. Korttesjärven seurakunnan tilat valmistuvat terveyskeskukseen kesäkuuhun 2022 mennessä.

Uusi noin 300 neliön keskuskeittiö rakennetaan 2022 - 2023.

Tilapalvelut

Tilapalveluissa jatketaan tarkkaa taloudenpitoa ja punnitaan eri vaihtoehtoja mahdollisten säästöjen saamiseksi. Kiinteistöstrategian mukaisesti tarpeettomasta kiinteistömassasta pyritään luopumaan.

Uusia kiinteistöjä siirtyy tilapalvelujen hoitoon. Korttesjärven koulukeskus, Ylihärmän alakoulu sekä Alahärmän ja Kauhavan moduulirakennukset lisäävät merkittävästi kiinteistönhoidon ja puhtauspalvelujen resurssitarvetta.

Puhtauspalvelujen tavoitteena tulevina vuosina on laadukas ja taloudellinen siivoustoiminta. Puhtauspalvelut tarjoaa muille hallintokunnille myös sovittuja oheispalveluja. Oma tuotantoa täydennetään ostopalveluilla. Henkilöstön jaksamiseen panostetaan pyrkimällä tasapuolisesti jaettuihin työalueisiin ja mahdollisuuksien mukaan työnkiertoon sitä haluaville.

Ruokahuollossa valmistaudutaan keskuskeittiön tuomiin muutoksiin.

Kapasiteettitiedot / Asunnot ja toimitilat	2022	2021	2020	2019
Kaupungin suoraan omistamien rakennusten lukumäärä	85	85	103	103
Kaupungin omistamien rakennusten tilavuus, m ³	439.312	391.333	370.000	370.000
Kaupungin omistamien rakennusten kerrosala, m ²	92.065	87.332	92.680	92.680
Lämmitettävien rakennusten lkm	73	68	79	79
Lämmitettävien rakennusten tilavuus, m ³	435.521	386.948	367.500	367.500
Ruokapalvelu	2022	2021	2020	2019
Valmistuskeittiöiden lukumäärä	4	4	4	4
Jakelukeittiöiden lukumäärä	26	27	30	32
Kouluaterioiden lukumäärä, kpl	393.880	415.530	445.500	380.950
Kaksineuvoiselle myydyt ateriat, kpl	96.900	188.100	288.070	302.220
Päiväkotiaterioiden lkm	327.660	222.000	225.660	198.270

Yhdyskuntatekniikka

Yhdyskuntatekniikan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten liikkumismahdollisuuksia autoilun sijaan pyöräilyyn ja kävelyyn. Vuosittain pyritään rakentamaan uusia kevyenliikenteenväyliä 2-3 km. Katuvalaistusta pyritään uusimaan led-valoiksi 10 kilometrin (4-5) katuvalokeskuksen vuosivauhtia. Liikuntapaikat sekä leikkipuistot pidetään vähintään nykyisellä tasolla. Katuinfraa perusparannetaan yhteistyössä Kauhavan Vesi Oy:n, sekä Kauhavan Kaukolämpö Oy:n kanssa.

Liikunta-alueiden parantamisia varten haettiin Aisaparilta kuntarahoitusta Tynin uimapaikan kunnostamiseen ja Alahärmän urheilukentän tekonurmeen. Hankkeet toteutetaan mikäli niihin saadaan avustus. Ylihärmän lähiliikunta-alue toteutetaan vuoden 2022 aikana ja siihen haetaan myös valtionavustusta. Määrärahojen puitteissa jatketaan Kauhavan urheilupuiston laajentamista.

Yksityisteiden tiekuntia pyritään aktivoimaan ja yhdessä tiekuntien kanssa saamaan yksityisteille valtion avustuksia. Kaupunki osallistuu yksityisteiden perusparannushankkeisiin määrärahojen puitteissa.

Pukkilanraitin varrelle rakentuva palvelukoti asettaa paineita ko. kadun perusparantamiseen, jonka yhteydessä on tarkoituksenmukaista toteuttaa Kirkkotien pohjoisosan hulevesiviemäröinti. Tieyhteys Vaskitieltä PiriSteelin tontille toteutetaan vuoden 2022 aikana, suunnitelmat ovat valmiit. Havukujan kaavatie toteutetaan vuonna 2022 määrärahojen riittäessä. Kiireellisenä hankkeena on myös Nikolainkaupungintien perusparantaminen.

Kantolan kaava-alue, sekä Hietämäenkujan alueen kaavatiestö rakentuvat valmiiksi.

Mäki-Hannuksen kaava- alueen 1- vaiheen rakentamista valmistellaan.

Järventien kevytväylän rakentaminen aloitetaan. Rakentamiseen on haettu valtion avustusta. Järvenjärven leikkipuisto ja sen ympäristö viimeistellään kesällä 2022.

Yksityistieavustuksiin on varattu 60.000 euron määräraha.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Kapasiteettitiedot	2022	2021	2020	2019
<i>Liikenneväylät</i>				
Kaupungin kunnossapitämät kaavatiet, km	172	171	168	168
Asfaltoidut kaavatiet, km	124	124	124	124
Kaupungin kunnossapitämät yksityistiet, km	428	428	428	428
Avustettavat yksityistiet, km	200	200	122	224
Kaupungin hallussa oleva tievalaistus, km	77	77	75	75
<i>Puistot ja yleiset alueet</i>				
Kaavoitettujen puistojen pinta-ala, ha	314	314	314	288
<i>Metsätilat</i>				
Kaupungin omistaman metsän pinta-ala, ha	985	985	985	985

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimi hankitaan ostopalveluna Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokselta (Seinäjoen kaupunki).

2.1.9. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunnan tehtäväalueet vuoden 2022 alusta:

- Ympäristötoimen hallinto
- Maankäyttö ja ympäristö
- Rakennusvalvonta
- Asuntotoimi

Kaupunginvaltuustoon nähden tilivelvollinen viranhaltija on tekninen johtaja, lautakuntaan nähden rakentamispäällikkö ja maankäyttöpäällikkö

Toimielimen strategiset tavoitteet:

1. Lupaprosessit

Mittarit ja tavoitetaso:

- Ennakkoneuvonta: Riittävä neuvonta ennen lupahakemuksen jättämistä
- Pätevä henkilöstö: Säännöllinen koulutus >5 päivää/ vuosi / henkilö
- Vähintään 1 palaveri ennen lupahakemuksen jättämistä
- Asuntotoimen palvelujen taloudellinen ja tehokas tuottaminen: Energia- ja korjausavustusneuvontaa
- Riittävä henkilöstömäärä

2. Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut

Mittarit ja tavoitetaso:

- Rakennuslupien kustannukset / lupa: kustannus ei ylitä määriteltyä taksaa
- Rakennuslupien käsittelyaika: alle 30 vrk
- Luvanmukaiset katselmukset suoritetaan
- Lupakäsittelyn sähköistäminen vuonna 2022. Kauhavan kaupunki on mukana Pienten kuntien rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin- ja lupapalvelun käyttöönottohankkeessa.
- Ympäristö- yms. lupien käsittelyaika alle 60 vrk
- Ympäristölupien kustannukset / lupa omakustannushintaan
- Valvontakäyntien määrä: valvontaohjelmien mukaisesti sekä ilmoitusten perusteella
- Valvontakäyntien kustannukset: valvonta rahoitetaan valvontamaksuilla

3. Kaavoitus

Mittarit ja tavoitetaso:

- Oman työn osuus kaavoituksessa: asemakaavojen laadinnassa oman työn osuus vähintään 70 %
- Kaavoitetut tontit / myydyt tontit: 5 % kierto / vuosi

Talous	TP2020	TA2021	TA2022
Ympäristölautakunta			
Toimintatulot, ulkoiset	200 584	154 600	213 600
Toimintamenot, ulkoiset	529 077	459 970	760 870
Toimintakate, ulkoinen	-328 494	-305 370	-547 270
Toimintatulot, ulkoiset ja sisäiset	201 162	154 600	213 600
Toimintamenot, ulkoiset ja sisäiset	613 862	508 180	869 990
Toimintakate, ulkoiset ja sisäiset	-412 700	-353 580	-656 390

Ympäristötoimen vastuualueella työskentelee vuoden 2022 alusta rakentamispäällikkö (jaettu virka teknisen lautakunnan kanssa), rakennustarkastaja, maakäyttöpäällikkö, maankäyttöasiantuntija, kaavoitusasiantuntija, paikkatietoasiantuntija, kartoittaja, kaksi ympäristöasiantuntijaa ja toimistosihteeri.

Toiminta pyritään järjestämään niin, että lain mukaiset, vuosittaiset valvontatehtävät saadaan hoidettua olemassa olevalla henkilöstöllä. Valvonnasta peritään taksan mukainen maksu.

Ympäristötoimen hallinto

Tehtäväalueelle on budjetoitu ympäristölautakunnan ja -toimiston kulut. Ympäristötoimen vastuualueella työskentelee vastaava rakennustarkastaja, rakennustarkastaja, ympäristöinsinööri, ympäristöasiantuntija ja toimistosihteeri. Vuonna 2021 ympäristönsuojelussa on ollut yhteinen harjoittelija Lappeen kaupungin kanssa. Samaa käytäntöä jatketaan myös vuodelle 2022. Tavoitteena on ympäristönsuojelumääräyksien tekeminen. Lautakunnan kokouksia järjestetään tarpeen mukaan.

Maankäyttö ja ympäristö

Kaavoitusohjelman mukaisista osayleiskaavoista Kortesjärven taajaman osayleiskaavan laatiminen aloitettiin vuonna 2021. Kaavan luonnos- ja ehdotusvaiheiden nähtävillä olot pyritään toteuttamaan vuoden 2022 aikana, jolloin kaava olisi hyväksymiskäsittelyssä vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kaavamuutokset ovat käynnistyneet viime vuosina pääosin maanomistajan tarpeesta. Usein kaupungin omien palveluiden kehittämisen yhteydessä tai elinkeinoelämän muuttuvissa olosuhteissa tulee esille kaavallisia rajoitteita, jotka ratkaistaan kaavamuutoksilla. Myös yhdyskuntateknisten rakenteiden muutostarpeiden vuoksi käynnistetään kaavamuutoksia. Nämä tarpeet ilmenevät hankkeiden edetessä, joten tarvetta ei pystytä arvioimaan tarkasti etukäteen. Kaikki asemakaavojen muutokset laaditaan tällä hetkellä kaupungin omana työnä, mikä helpottaa reagointia tarpeisiin.

Uusien laajempien asemakaava-alueiden kaavoitus aloitetaan mahdollisuuksien mukaan maanhankinnan edetessä osayleiskaavojen osoittamilla laajenemisalueilla.

Mittaustoimi huolehtii viime vuosien aikana laadittujen pohjakarttojen ajantasaisuudesta sekä rakennusvalvontamittauksista. Nykyisillä resursseilla mittauspalvelut keskittyvät teknisen toimen ja rakennusvalvonnan mittauksiin ja palveluiden tarjoaminen konserniyhtiöille vähenee.

Viime vuosina kehitetty paikkatietojärjestelmä maaomaisuuden ja numeeristen aineistojen hallintaan on otettu käyttöön loppuvuodesta 2021. Järjestelmän kehittäminen jatkuu edelleen kaupungin omien maaomaisuuteen ja suunnitteluun liittyvien aineistojen päivittämisellä. Tavoitteena on, että paikkatietoaineistoja hyödynnetään suunnittelussa, päätöksenteossa sekä tiedon jakamisessa kuntalaisille.

karttapalvelun kautta.

Ympäristösuojelun tehtäväalueeseen kuuluvia tehtäviä ovat:

- Ympäristönsuojelun valvominen ja edistäminen kunnassa.
- Ympäristönsuojelulainsäädännössä määrättyjen tehtävien hoitaminen
- Ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen
- Ympäristön tilan seuranta sekä siihen liittyvät selvitykset
- Ympäristönsuojelua koskeva ohjaus ja neuvonta

Uudet työntekijät perehdytetään tehtäviinsä sisäisellä opastuksella, jota täydennetään tarpeen mukaan ilmaisilla tai maksullisilla koulutuksilla.

Rakennustarkastus ja asuntotoimi

Tehtäväalueeseen kuuluvia tehtäviä ovat:

- Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset viranomaistehtävät: mm. lupa-, neuvonta- ja valvonta-tehtävät
- Asuntotoimen hoitoon kuuluvat tehtävät: mm. valtion asuntorahaston avustuksiin liittyvät neuvontatehtävät.
- Kaupunginvaltuuston hinnoittelemien omakoti-, rivitalo- ja teollisuustonttien esittely ja myynti.

2.2. Yhdistelmä käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista

KÄYTTÖTALOUS Toimielin	ULKOISET MENOT			ULKOISET TULOT		
	TP2020	TA2020	TA2021	TP2020	TA2021	TA2022
Keskusvaalilautakunta	0	77 390	79 110	0	0	25 000
Tarkastuslautakunta	23 018	36 140	35 870	0	0	0
Kaupunginvaltuusto	67 303	93 710	97 900	0	0	0
Kaupunginhallitus	6 615 727	7 205 490	4 657 690	3 597 215	4 034 070	518 130
Perusturva	66 770 938	65 771 210	67 783 920	0	0	0
Kasvatus- ja opetuslautakunta	22 486 093	22 921 120	23 094 940	2 913 680	2 853 330	2 105 670
Elämänlaatulautakunta	2 550 509	2 779 650	2 857 490	298 765	337 810	396 920
Tekninen lautakunta	12 297 497	13 177 840	12 919 880	2 844 251	2 628 960	2 472 370
Ympäristölautakunta	529 077	459 970	760 870	200 584	154 600	213 600
Kohdentamaton säästö		-200 000				
YHTEENSÄ	111 340 162	112 322 520	112 287 670	9 854 495	10 008 770	5 731 690
Verotulot				54 371 597	54 681 000	55 865 000
Valtionosuudet				57 283 272	53 311 500	56 515 500
VERORAHOITUS YHTEENSÄ				111 654 869	107 992 500	112 380 500

KÄYTTÖTALOUS Toimielin	SISÄISET JA ULKOISET MENOT			SISÄISET JA ULKOISET TULOT		
	TP2020	TA2021	TA2022	TP2020	TA2021	TA2022
Keskusvaalilautakunta	0	77 390	79 110		0	25 000
Tarkastuslautakunta	23 849	36 140	35 870	0	0	0
Kaupunginvaltuusto	83 496	125 650	122 550	0	0	0
Kaupunginhallitus	6 842 665	7 397 380	4 959 210	3 952 422	4 305 720	1 279 670
Perusturva	66 770 938	65 771 210	67 783 920	0	0	0
Kasvatus- ja opetuslautakunta	28 643 174	29 522 990	29 075 200	2 986 151	2 928 200	2 105 670
Elämänlaatulautakunta	3 538 776	4 087 280	3 901 930	298 765	337 810	396 920
Tekninen lautakunta	14 326 811	16 154 760	15 979 420	11 919 403	13 440 900	12 230 360
Ympäristölautakunta	613 862	508 180	869 990	201 162	154 600	213 600
YHTEENSÄ	120 843 571	123 680 980	122 807 200	19 357 903	21 167 230	16 251 220

2.3. Henkilöstö

Työnantajaa ja henkilöstöä koskevat strategiset tavoitteet

Kauhavan kaupunki on Suomen paras kuntatyönantaja

1. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen

Mittarit ja tavoitetaso:

- Sairauspoissaolojen määrä: enintään 12 pv / työntekijä / vuosi (aleneva)
- Työkyvyttömyyseläkepäästösten määrä: enintään 0,5 % henkilöstön kokonaismäärästä / vuosi (aleneva)
- Vuosittain alenevat sairauspoissaolokustannukset

2. Henkilöstön osaamisen kehittäminen

Mittarit ja tavoitetaso:

- Koulutussuunnitelmien laatiminen kaikilla toimialoilla: 31.12.2022 mennessä

3. Kannustavan palkkausjärjestelmän kehittäminen

Mittarit ja tavoitetaso:

- Tehtävien vaativuuden arvioinnin (TVA) ajantasaistaminen ja sen perusteella maksettavien tehtäväkohtaisten palkkojen tarkistaminen: 31.12.2022 mennessä
- Henkilökohtaisten lisien tarkistaminen: 31.12.2022 mennessä
- Kannustavan palkitsemisjärjestelmän kehittäminen ja sekä aineellisen että aineettoman palkitsemisen sisällyttäminen palkitsemisjärjestelmään: käynnistetty 31.12.2022 mennessä

4. Henkilöstöohjeistusten ajantasaistaminen ja käytäntöjen yhtenäistäminen

Mittarit ja tavoitetaso:

- Ajantasaistettujen ja käytäntöjen yhtenäistämiseen kohdistuvien henkilöstöohjeistusten lukumäärä: 3 / vuosi.
- Sairauslomakäytäntöjen terävöittäminen.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa koskevat lakimuutokset ovat tulleet voimaan 1.1.2014. Työmarkkinakeskusjärjestöt ovat antaneet suunnitelmasta yhteisen mallin, jota noudatetaan soveltuvin osin myös kunta-alan organisaatioissa.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Vakinaisen henkilökunnan määrä ja sen kehitys ilmenee liitteenä olevasta henkilöstösuunnitelma – taulukosta. Toteutuneet määrät ja rakenne raportoidaan henkilöstöraportissa.

Henkilöstömäärä on ollut aleneva vuodesta 2019 alkaen. Vuoden 2022 henkilöstömäärä alenee 86,81 henkilötyövuotta vuoteen 2019 verrattuna ja vuoteen 2021 verrattuna 55,67 henkilötyövuotta. Vuoteen 2019 verrattuna muutosta selittävät pääosin henkilöstö- ja vakanssirakennetarkastelusta seuranneet toimenpiteet, yhteistoimintamenettelyn seurauksena tehdyt irtisanomiset sekä tiukentunut täyttölupamenettely. Vuonna 2020 vuoteen 2021 verrattuna muutos on pääosin seurausta lomituspalveluiden henkilöstön siirtymisestä Kurikan kaupungin palvelukseen 1.1. 2022 alkaen sekä Lappajärven varhaiskasvatuksen todennäköisestä siirtymisestä Alajärven kaupungin palvelukseen 1.8.2022 alkaen.

Henkilöstörakenteeseen ja henkilöstön määrään kohdistuvia muutoksia tulee myös yllättäen kesken vuoden ja niihin on reagoitava tilannekohtaista harkintaa käyttäen huolimatta henkilöstösuunnitelmassa olevasta linjauksesta. Tavoitteena on aina kustannustehokas, tarkoituksenmukainen ja toimintojen kannalta järkevä henkilöstöressurssien käyttäminen.

Kaikille toimialoille on annettu ohjeistus sijaisten ja määräaikaisten palvelussuhteiden määrän vähentämistä koskevan linjauksen noudattamisesta. Määräaikaisten palvelussuhteiden jatkaminen tullaan arvioimaan kriittisesti.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä myös vakinaisesti täytettäväksi haettujen täyttölupien myöntämisen kriittiseen arviointiin. Täyttölupamenettelyn kaikissa vaiheissa henkilöstöressurssitarvetta on tarkasteltava tapauskohtaisesti rekrytointiohjeen mukaisesti. Lisäksi toiminnalliset muutokset, kuten esimerkiksi palvelutuotannossa tapahtuvat muutokset on huomioitava ennakoivasti siten, että mahdollinen henkilöstöressurssien lisäämisen tarve huomioidaan ja tiedostetaan jo muutoksen suunnitteluvaiheessa. Mikäli kysymyksessä on muutos, joka vaikuttaa henkilöstöressurssitarpeeseen vähentävästi, on se huomioitava täyttölupien myöntämisessä ennakoivasti.

Henkilökohtaisen eläkeiän saavuttaa seuraavan 5 vuoden aikana noin 51 henkilöä. Merkittävä eläköityvän henkilöstön määrä tarjoaa paitsi haasteita myös mahdollisuuksia organisaation kehittämiseen.

Työsuhdemuodot, työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työkyvyn ja työmarkkinakelpoisuuden ylläpitäminen

Kaupungin henkilöstöstrategiassa on esitetty periaatteet työsuhdemuotojen käytöstä. Edelleen on olemassa hyväksytyt menettelytavat työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työkyvyn ja työmarkkinakelpoisuuden ylläpitämisestä. Tässä tarkoituksessa kaupunki mm. järjestää työkokeiluja ja pyrkii sijoittamaan vajaakuntoiset heille sopiviin tehtäviin kaupungin tai Kuntayhtymä Kaksineuvoksen organisaatioon.

Työnantaja pyrkii yhdessä työterveyshuollon kanssa vaikuttamaan henkilöstön työkykyyn siten, että henkilöstö pystyisi työskentelemään normaaliin eläkeikään saakka. Tätä voidaan edistää työympäristöä parantamalla ja työhyvinvointia yleisesti edistämällä. Työkykyongelmiin puututaan mahdollisimman varhain ja niihin pyritään löytämään ratkaisuja mm. uudelleen koulutuksen, työkokeilujen ja muihin töihin sijoittamisen avulla.

Työkyvyttömyysuhan alaisille haetaan Kevalta työkokeiluja, mistä kustannetaan tarvittaessa myös uudelleen kouluttautumisia.

Ammatillista lisä- ja täydennyskoulutusta järjestetään sisäisenä koulutuksena ja osa ostetaan yhteiskoulutuksena tai yksittäisinä päivinä. Mahdollisuudet koulutukseen videoneuvotteluna tai muutoin netin välityksellä paranevat koko ajan. Tämä mahdollistaa yhä useamman osallistumisen ja alentaa koulutuskustannuksia, koska matkustaminen vähenee ja myös työaikaa kuluu huomattavasti vähemmän.

Koulutussuunnitelma

Koulutussuunnitelmassa käsitellään henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämistä. Osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan toimia, jotka ovat tarpeen työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vastaamaan työn ja työtehtävien asettamia vaatimuksia sekä ennakoitavissa olevia muuttuvia osaamistarpeita.

Kaupungin henkilöstön koulutustasotietoja ei ole saatavilla keskitetysti. Vuosittaiset koulutuspäivät saadaan henkilöstöhallinnon järjestelmistä ja esitetään henkilöstöraportissa.

Kun otetaan huomioon nykyisen henkilöstön ikärakenne, voidaan todeta mm. seuraavaa:

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

- suurin osa henkilöstöstä on tehtäviinsä muodollisesti pätevää eli heillä on työssä vaadittava koulutus
- osaan tehtävistä (esim. opettajat ja varhaiskasvatuksen henkilökunta) on laissa säädetty kelpoisuusvaatimus.
- osalla henkilöstöä koulutustaso on varsin alhainen; ammattipätevyys on saavutettu työssä tai työtehtävien vaativuus on vuosien mittaan noussut ilman, että tutkintoa olisi ajantasaisesti vastaamaan tehtävänkuvaa
- useimmilla henkilöillä ammatillisesta koulutuksesta on hyvin pitkä aika ja ammattitaitoa on ylläpidetty työssä vaihtelevasti. Joissakin ammateissa (mm. toimistotöissä ja kiinteistöhuollossa) työmenetelmät ovat muuttuneet merkittävästi, mikä on edellyttänyt/edellyttää koulutusta
- osa henkilöstöstä on pitänyt ammattitaitoaan yllä lisäkoulutuksen avulla
- hallinnossa on osaamispuutteita sikäli, että riittävän monella ao. yksiköissä ei ole jonkin erikoisasian osaamista, jolloin toiminta saattaa esim. poissaolojen yhteydessä olla haavoittuvaa.

Työyksiköiden koulutustarpeista saadaan tietoa sekä henkilöstöltä itseltään että esihenkilöiltä. Kehityskeskusteluissa esihenkilö käy yksittäisten työntekijöiden kanssa läpi koulutustarpeita.

Seuranta

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain tehtävässä henkilöstöraportissa. Väliseurannat esitetään osavuosikatsauksissa.

Palkat ja palkkiot vuosina 2020 – 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos % 2021/2022
Maksetut palkat				
Luottamustoimipalkkiot	166 365	216 540	213 290	-1,5
Viran- ja toimenhaltijoiden kokouspalkkiot	38 700	39 700	63 090	58,9
Luottamushenkilöiden vuosipalkkiot ja ansionmenetykskorvaukset	37 469	49 000	49 700	1,4
Vakinaisten viranhaltijoiden kk- palkat	9 693 839	10 445 820	10 224 570	-2,1
Työsuhteisten kk-palkat	8 413 846	10 481 450	9 249 670	-11,8
Tilapäisten työntekijöiden palkat	341 156	358 360	362 900	1,3
Erilliskorvaukset	602 439	658 770	324 380	-50,8
Asiantuntijapalkkiot	26 615	600	3 200	433,3
Tunti- ja urakkapalkat	422 987	471 910	248 690	-47,3
Työllisyystukipalkat	2 972	33 200	33 500	0,9
Laskutettavat palkat	670	0	0	
Kaluston kp-palkat	16 647	10 000	0	-100,0
Sairauslomasijaiset	332 627	249 800	211 800	-15,2
Äitiys-, isyysloma, vanhempvap	286 764	168 160	223 220	32,7
Vuosilomasijaiset	164 664	211 700	223 650	5,6
Muut sijaiset	360 042	218 300	319 860	46,5
Aktivoitavat palkat	1 229	0	0	
Aktivoitavat luottamustoimip. Jaksotetut palkat	10 500	0	15 000	
	2 531 627	180		
Palkat ja palkkiot (kulu)	23 451 157	23 613 490	21 766 520	-7,8
(tulo)				
Sairausvakuutuskorvaukset	302 058	215 200	167 900	-22,0
Tartuntatautikorvaukset	7 820		0	
Tapaturmakorvaukset	18 126	10 000	0	-100,0
Muut Kelan korvaukset	54 875	0	0	
Muut korjauseurät	0	0	0	
Koulutuskorvaukset	3 000	10 000	10 000	
Kelan perhevapaakorvaus	20 000	0	10 000	
Palkat ja palkkiot yhteensä	23 045 279	23 378 290	21 578 620	-7,7

3. TULOSLASKELMAOSA

ULKOINEN TULOSLASKELMA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €	Muutos %
VARSINAINEN TOIMINTA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	5 933 219	5 724 030	2 650 640	-3 073 390	-53,7 %
Maksutuotot	1 341 703	1 361 260	804 990	-556 270	-40,9 %
Tuet ja avustukset	646 169	747 760	497 960	-249 800	-33,4 %
Muut toimintatuotot	1 933 404	2 175 720	1 778 100	-397 620	-18,3 %
	9 854 495	10 008 770	5 731 690	-4 277 080	-42,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	96 744	46 470	82 520		
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat	-23 045 279	-23 378 290	-21 578 620	1 799 670	-7,7 %
Henkilösivukulut	-6 890 766	-7 544 080	-6 971 690	572 390	-7,6 %
Palvelujen ostot	-74 644 348	-74 437 480	-76 070 070	-1 632 590	2,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 347 398	-4 534 800	-4 772 860	-238 060	5,2 %
Avustukset	-1 027 433	-1 064 300	-1 264 300	-200 000	18,8 %
Muut toimintakulut	-1 384 938	-1 563 570	-1 630 130	-66 560	4,3 %
Kohdentamaton säästö		200 000		-200 000	-100,0 %
	-111 340 161	-112 322 520	-112 287 670	34 850	0,0 %
TOIMINTAKATE	-101 388 923	-102 267 280	-106 473 460	-4 206 180	4,1 %
Verotulot	54 371 597	54 681 000	55 865 000	1 184 000	2,2 %
Valtionosuudet	57 283 272	53 311 500	56 515 500	3 204 000	6,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	57 475	140 600	265 500	124 900	88,8 %
Muut rahoitustuotot	384 934	381 500	374 200	-7 300	-1,9 %
Korkokulut	-289 423	-600 000	-600 000	0	0,0 %
Muut rahoituskulut	-36 288	-45 300	-84 000	-38 700	85,4 %
	116 699	107 869 300	112 336 200	4 466 900	4,1 %
VUOSIKATE	10 382 645	5 602 020	5 862 740	260 720	4,7 %
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 230 932	-5 748 120	-6 034 900	-286 780	5,0 %
Kertaluonteiset poistot					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	4 151 713	-146 100	-172 160	-26 060	17,8 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	194 013	165 120	161 400	-3 720	-2,3 %
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	69 667	25 000	60 000	35 000	140,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 415 392	44 020	49 240	5 220	11,9 %

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Toimintatuottojen eli käyttötaloustulojen yhteismääräksi on budjetoitu 5.731.690 euroa.

Toimintakuluja eli käyttötalousmenoja arvioidaan kertyvän 112.287.670 euroa. Toimintakuluihin sisältyviä, investointeihin kohdistuvia kuluja oikaistaan 82.520 eurolla Valmistus omaan käyttöön –erän kautta.

Toimintatuottojen, valmistus omaan käyttöön –erän ja toimintakulujen erotukseksi eli toimintakatteeksi muodostuu -106.473.460 euroa. Toimintakate osoittaa, mikä osuus käyttötalouden eli kunnan toiminnan kustannuksista tulee kattaa verorahoituksella. Verorahoitukseen luetaan sekä verotulot että valtionosuudet. Toimintakate heikkenee 4.206.180 euroa eli 4,1 prosenttia vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Korko- ja muita rahoitustuottoja arvioidaan kertyvän 639.700 euroa. Korkotuottoihin sisältyy 250.000 rahastosijoituksen tuoton kotiutus. Korko- ja muihin rahoituskuluihin on budjetoitu 684.000 euroa. Lainojen korkomenoihin on varattu 600.000 euroa.

Vuoden 2022 budjetoitu vuosikate on 5.862.740 euroa. Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Mikäli vuosikatetason mittarina käytetään talousarvion poistoja aiheuttavien investointien määrää, on vuosikate selvästi liian alhainen. Mittarina voidaan käyttää myös suunnitelman mukaisten poistojen määrää. Sumu-poistoja arvioidaan talousarviovuonna kertyvän 6.034.900 euroa, mikä ylittää niukasti vuosikatetason. Entisten kuntien ylijäämärahastoista ja kuntaliitoksen yhdistymisavustuksella toteutetuista investoinneista on muodostettu poistoero, jota puretaan suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa. Purettavia poistoeroja on syntynyt myös niille hankkeille, joihin on kohdistettu investointivaroja. Yhteensä poistoeroa arvioidaan vuonna 2022 purettavan 161.400 eurolla. Poistoeron vähentyminen huomioiden nettopoistotasoksi muodostuu 5.873.000 euroa. Vuonna 2022 kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja 5.739.000 eurolla. Rahoituksellisesti vuosikate riittää kattamaan lainojen lyhennykset, minkä jälkeen siitä jää käytettäväksi investointien rahoitukseen noin 123.000 euroa.

Henkilöstörahastoa puretaan rahaston käyttöä vastaavasti 60.000 eurolla.

Tilikauden 2022 budjetoiduksi ylijäämäksi muodostuu 49.240 euroa.

Talousarviokirjassa esitetään myös sekä sisäiset että ulkoiset erät sisältävä tuloslaskelma. Ulkoisessa tuloslaskelmassa esitetään ne luvut, jotka tosiasiallisesti tulevat kaupungin ulkopuolelta kassaan tai lähtevät ulos kaupungin kassasta. Sisäiset ja ulkoiset erät sisältävässä tuloslaskelmassa esitetään myös kaupungin hallintokuntien toisilleen ”ostamat ja myymät” palvelut, eli kaupungin sisäinen palvelutoiminta.

Sisäisiä eriä ovat mm.

- toimistohenkilöstön, tietohallinnon ja tietoverkon kustannukset, jotka tulevat tuloksi yleishallinnolle ja menoksi hallintokunnille
- sisäiset tilavuokrat, jotka tulevat tuloksi tilapalvelulle ja menoksi käyttäjille, tilapalvelun sisäiselle vuokralaiselle.
- sisäiset ateriapalvelut, jotka tulevat tuloksi ruokapalvelulle ja menoksi mm. kouluille ja päiväkodeille.
- liikunta-alueiden hoito, joka tulee tuloksi yhdyskuntatekniikalla ja menoksi elämänlaatu- ja liikuntapalveluille / liikuntatoimelle.

Sisäiset tulot ja menot kohdistuvat käyttötalouteen. Niiden yhteissumma on yhtä suuri, jolloin niillä ei ole vaikutusta toimintakatteeseen, vuosikatteeseen eikä tilikauden tulokseen.

Tuloslaskelma, joka sisältää sekä ulkoiset että sisäiset erät, esitetään informatiivisena tietona

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

SISÄINEN + ULKOINEN TULOSLASKELMA

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos €	Muutos %
VAR SINAINEN TOIMINTA					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	10 032 160	10 942 630	8 147 840	-2 794 790	-25,5 %
Maksutuotot	1 342 281	1 361 260	804 990	-556 270	-40,9 %
Tuet ja avustukset	646 169	747 760	497 960	-249 800	-33,4 %
Muut toimintatuotot	7 337 293	8 115 580	6 800 430	-1 315 150	-16,2 %
	19 357 903	21 167 230	16 251 220	-4 916 010	-23,2 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	96 744	46 470	82 520	36 050	77,6 %
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat	-23 045 279	-23 378 290	-21 578 620	1 799 670	-7,7 %
Henkilösivukulut	-6 890 766	-7 544 080	-6 971 690	572 390	-7,6 %
Palvelujen ostot	-78 743 869	-79 656 080	-81 567 270	-1 911 190	2,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 347 398	-4 534 800	-4 772 860	-238 060	5,2 %
Avustukset	-1 027 433	-1 064 300	-1 264 300	-200 000	18,8 %
Muut toimintakulut	-6 788 827	-7 503 430	-6 652 460	850 970	-11,3 %
Kohdentamaton säästö		200 000		-200 000	-100,0 %
	-120 843 571	-123 480 980	-122 807 200	673 780	-0,5 %
TOIMINTAKATE	-101 388 924	-102 267 280	-106 473 460	-4 206 180	4,1 %
Verotulot	54 371 597	54 681 000	55 865 000	1 184 000	2,2 %
Valtionosuudet	57 283 272	53 311 500	56 515 500	3 204 000	6,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	57 475	140 600	265 500	124 900	88,8 %
Muut rahoitustuotot	384 934	381 500	374 200	-7 300	-1,9 %
Korkokulut	-289 423	-600 000	-600 000	0	0,0 %
Muut rahoituskulut	-36 288	-45 300	-84 000	-38 700	85,4 %
	116 699	107 869 300	112 336 200	4 466 900	4,1 %
VIOSIKATE	10 382 644	5 602 020	5 862 740	260 720	4,7 %
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 230 932	-5 748 120	-6 034 900	-286 780	5,0 %
Kertaluontoiset poistot					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	4 151 712	-146 100	-172 160	-26 060	17,8 %
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	194 013	165 120	161 400	-3 720	-2,3 %
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	69 667	25 000	60 000	35 000	140,0 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 415 391	44 020	49 240	5 220	11,9 %

4. INVESTOINTIOSA

Vuoden 2022 investointimenojen kokonaismääräksi muodostuu 15.038.430 euroa. Investointeihin saadaan rahoitusosuuksia 208.550 euroa ja investointituloja kertyy 50.000 euroa. Nettoinvestointien määräksi muodostuu 15.779.880 euroa. Investointimäärästä 15.529.880 euroa on poistoja lisääviä.

Kaupunginhallituksen investointimenot ovat 757.930 euroa, mistä 460.000 euroa käytetään kiinteän omaisuuden hankintaan ja tarvittaviin, digitalisaatiota edistäviin tietokoneohjelmistoihin ja kalustoon. Kiinteän omaisuuden myyntituloksi budjetoidaan 50.000 euroa. Maa- ja vesirakenteiden investointiryhmään varataan 297.930 euroa Tynin monttu- ja Alahärmän teknonurmi -investointihankkeiden menoihin. Hankkeille on haettu rahoitus Kehittämisyhdistys Aisapari ry:ltä, ja rahoitusosuuksien määräksi on arvioitu 208.550 euroa. Näin ollen investointihankkeiden nettomeno on 89.380 euroa. Hankkeet voidaan toteuttaa vain, mikäli Aisapari ry myöntää niihin rahoituksen. Nettomääräisesti kaupunginhallitukselle budjetoidaan 499.380 euron investoinnit.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan investointimenot ovat 170.500 euroa. Ne muodostuvat ulkoleikkivälineistä ja peliareenasta (140.500 euroa) sekä varhaiskasvatuksen ohjelmistosta (30.000 euroa).

Elämänlaatulautakunnan liikuntatiloihin ja -alueisiin kohdistuvat investointimäärärahat myönnetään tekniselle lautakunnalle.

Teknisen lautakunnan investointimenojen kokonaismäärä on 14.060.000 euroa. Summasta 11.570.000 euroa kohdistuu rakennuksiin, 190.000 euroa koneisiin ja kalustoon, 30.000 muihin pitkävaikutteisiin menoihin, 2.140.000 euroa maa- ja vesirakenteisiin sekä 130.000 kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin.

Keskuskeittiöhankkeelle osoitetaan 1.100.000 euroa vuodelle 2022 ja 1.000.000 euroa vuodelle 2023. Keittiö suunnitellaan ja rakennustyöt aloitetaan vuoden 2022 aikana, ja sen valmistuttua kaupungin ruoanvalmistus keskitetään pääsääntöisesti yhteen paikkaan. Kun keskuskeittiö otetaan käyttöön vuonna 2023, saadaan siitä satojen tuhansien säästö käyttötalouspuolelle. Investoinnin takaisinmaksuaika on laadittujen laskelmien mukaan alle 10 vuotta.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti hallintoa kootaan kahteen toimipisteeseen, kaupungintalolle ja Ylihärmän palvelutoimistoon. Tämän mahdollistamiseksi kaupungintalon lasisiiven toisen ja kolmannen kerroksen tilat muutetaan toimistotiloiksi. Tarkoitukseen oli varattu 500.000 euron määräraha vuoden 2021 investointiosaan, mutta aikataulusyistä määräraha joudutaan uudelleenbudjetoimaan vuodelle 2022. Samalla varataan 500.000 euroa rakennuksen tiivistämiseen, öljyvahingon korjaamiseen ja muihin pakollisiin korjauksiin. Yhteensä kohteelle osoitetaan miljoona euroa vuodelle 2022 sekä 500.000 euroa vuosille 2023 ja 2024. Kaupunginhallituksen nimeämä toimikunta linjaa suunnitelmavuosien määrärahojen käyttöä.

Alahärmän koulukeskuksen rakentaminen käynnistyy vuoden 2022 alkupuolella. 11 miljoonan euron hanke jakaantuu kolmelle vuodelle siten, että vuonna 2022 hankkeelle budjetoidaan 4.000.000 euroa, vuodelle 2023 6.000.000 miljoonaa euroa ja vuodelle 2024 miljoona euroa.

Ylihärmän koulukeskushanketta jatketaan yläkoulun tilojen osalta. Alkuperäisessä suunnitelmassa yläkouluosaan oli tarkoitus tehdä vain 10 vuoden pts:n mukaisia parannustoimenpiteitä, mutta rakennusta tarkemmin tutkittaessa on ilmennyt, että rakenteet ovat eristeiltään heikkoja ja sisältävät runsaasti riskirakenteita. Peruskorjausasteeksi arvioidaan 84 prosenttia tavoiteiän korjauksille ollessa 30 vuotta. Ylihärmän koulukeskuksen rakennuttamistoimikunta on selvittänyt edullisinta vaihtoehtoa yläkoulun tilaratkaisuksi. Selvittävänä on peruskorjauksen lisäksi myös uudisrakennus- ja hybridivaihtoehdot.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Ylihärmän koulukeskuksen rakennuttamistoimikunnan esitykseen perustuen vuoden 2022 talousarvioon on varattu Ylihärmän koulukeskuksen investoinnille 2.000.000 miljoonaa euroa. Vuodelle 2023 budjetoidaan samoin 2.000.000 euroa ja vuodelle 2023 1.300.000 euroa.

Kaupunginhallitus ei ole vielä käsitellyt asiaa, mutta yläkouluosiolle osoitetaan määräraha talousarviossa. Hanke- ym. suunnitelmien valmistuttua yläkouluratkaisulle vahvistetaan kustannusarvio erillisellä päätöksellä.

Ylihärmän koulukeskuksen alakouluosio on valmistunut, mutta osa urakkalaskuista on vielä tulematta. Lisäksi kustannuksia tulee vielä mm. kalustamisesta, varustamisesta ja pihajärjestelymuutoksista sekä rakennuttamisesta. Alakouluhankkeesta siirtyy yläkoulun rakentamiseen noin 900.000 euron osuus, jolloin alakouluosion hankintamenoksi muodostuu noin 6.000.000 euroa. Teknisen johtajan arvion mukaan Ylihärmän koulukeskuksen kokonaiskustannuksiksi tulee noin 11.650.000 euroa.

Kortesjärven koulukeskushankkeen loppuunsaattamiseen sekä ns. puukoulun siirtämiseen varataan 2.200.000 euroa.

Muihin rakennuksiin budjetoidaan 1.270.000 euroa. Tähän sisältyy mm. Kortesjärven terveysaseman tilojen osittainen muuttaminen seurakunnalle vuokrattaviksi tiloiksi. Seurakunta on sitoutunut maksamaan investoinnin 15 vuoden vuokra-aikana.

Maa- ja vesirakenteisiin kohdistetaan 2.140.000 euroa, joka kohdistetaan mm. kaavateihin, kevyen liikenteen väyliin sekä Kantolan alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Määrärahaa käytetään myös ympäristöjen parantamiseen sekä liikunta-alueiden rakentamiseen, perusparantamiseen ja varustamiseen. Tekninen lautakunta toteuttaa liikunta-alueinvestoinnit elämänlautulautakunnan tamikuussa 2022 päättämän ohjelman mukaisesti.

Koneiden ja kaluston hankintaan varataan 190.000 euron määräraha, muihin pitkävaikutteisiin menoihin 30.000 euroa ja kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin 130.000 euroa

Ympäristölautakunnalle osoitetaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin eli pohjakarttojen laadintaan 50.000 euron määräraha.

Alahärmän kunta ja Kauhavan kaupunki ovat vuosina 2000 - 2011 myöntäneet Alahärmän Yrityskehitys Oy:lle eli nykyiselle Kauhava Yrityskiinteistöt Oy:lle pääomalainoja yhtiön maksuvalmiuden ja toiminnan turvaamiseksi yhteensä 2.159.000 euroa. Osa lainoista on eräänntynyt, mutta niiden maksamiseen on hallintojohtajan päätöksellä myönnetty lisäaikaa kunnes pääomalainojen uudelleenjärjestely on päätetty. Nykyisin lainat ovat vieraan pääoman alaisia, ja vuoden 2022 aikana selvitetään joko niiden muuttaminen oman pääoman alaisiksi pääomalainoiksi tai osakepääomaksi ja svop-sijoitukseksi.

Investointitaso on sekä talousarviovuoden että ensimmäisen taloussuunnitelmavuoden osalta liian korkea kaupungin talouden kantokykyyn nähden. Nettoinvestointien määrä vuonna 2023 on 11.270.000 euroa ja 5.550.000 euroa vuonna 2024. Korkea investointitaso kasvattaa poistojen määrää, mikä osaltaan tuo paineita käyttötalouteen. Vuosikatetasoa on pystyttävä nostamaan niin, että se kattaa kasvavat poistot.

Vuosien 2022 ja 2023 investointitaso on selvästi poistotasoa ja vuosikatetasoa korkeampi, mistä seuraa, että investoinnit joudutaan rahoittamaan lainanotolla. Lainannostotarve määritellään rahoituslaskelmassa, ja lopullinen tarve riippuu kaupungin talouden kehittymisestä ja investointien toteutuksen aikataulusta. Kaupungin lainakanta kasvaa edelleen, ollen jo nyt valtakunnan tasoa korkeampi. Lainakanta tulee kasvamaan selvästi vielä vuonna 2023, mutta hidastuu vuonna 2024.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Taloussuunnitelmakauden jälkeen vuosittainen investointitaso on pidettävä selvästi poistotasoa ja vuosikatetasoa alhaisempana. Lisäksi investoinneissa on noudatettava kaupunkistrategian mukaista kriittisyyttä ja investoitava vain viisaasti siten, että investointi mahdollistaa kustannussäästöjen saamisen.

Investoinnit käsitellään kaupunginvaltuuston päätöksen 16.9.2019 § 58 mukaisesti toimielimittäin hankeryhmäkohtaisina määrärahoina. Mikäli yksittäisen hankkeen kustannusarvio on vähintään miljoona euroa, käsitellään se kuitenkin erillishankkeena ja omana määrärahanaan.

Talousarviokirjan liitteenä esitetään investointisuunnitelma, josta selviää hankeryhmäkohtaisen määrärahan kohdistuminen eri hankkeille. Osa hankkeista on sellaisia, että niillä toteutetaan useampia kohteita. Lautakuntien tulee tammikuussa 2022 määrittellä ns. määrärahan sisäiset kohteet. Suunnitelma tulee antaa kaupunginhallitukselle tiedoksi. Mikäli kohteisiin halutaan muutoksia vuoden aikana, tulee lautakuntien pyytää ohjelman avaamiseen lupa kaupunginhallitukselta.

Investoinnit tullaan rahoittamaan lainanotolla. Lopullinen lainannostotarve riippuu kaupungin talouden kehittymisestä ja investointien toteutuksen aikataulutuksesta. Kaupungin lainakanta kasvaa nopeasti selvästi kuntien valtakunnallista keskiarvoa korkeammaksi. Lainakanta nousee selvästi vielä vuonna 2023, minkä jälkeen se kasvu hidastuu. Tämän jälkeen investointien taso on painettava vuosiksi niin alhaiseksi, että lainakanta saadaan laskuun.

Kauhavan uuden hyvinvointikeskuksen rakentaminen jatkuu ja se valmistuu syyskuussa 2022. Rakennus luovutetaan vuokralaisille sen jälkeen ja otetaan käyttöön lokakuussa 2022. Rakennuttamisesta vastaa kaupungin täysin omistama tytäryhtiö Kauhavan Hyvinvointikeskus Oy.

Pienempien investointihankkeiden toteutukseen kaupunki hakee yhteistyökumppaneiksi järjestöjä ja muita kolmannen sektorin toimijoita, jotka pystyvät hyödyntämään eri rahoituskanavia.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

KAUHAVAN KAUPUNKI
INVESTOINTIOHJELMA 2022 JA INVESTOINTISUUNNITELMA 2023 - 2024

Hankkeen nimi	Menot 2022	Tulot 2022	Netto 2022	Menot 2023	Tulot 2023	Netto 2023	Menot 2024	Tulot 2024	Netto 2024
Kaupunginhallitus									
Kiinteä omaisuus	300 000	50 000	250 000	300 000	50 000	250 000	300 000	50 000	250 000
Atk-ohjelmistot	110 000		110 000	70 000		70 000	70 000		70 000
Kalusto	50 000		50 000			0			0
Maa- ja vesirakenteet	297 930	208 550	89 380			0			0
Kaupunginhallitus yhteensä	757 930	258 550	499 380	370 000	50 000	320 000	370 000	50 000	320 000
Kasvatus- ja opetuslautakunta									
Atk-ohjelmistot	30 000		30 000			0			0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	140 500		140 500			0			0
Kasvatus- ja opetuslautakunta yhteensä	170 500	0	170 500	0	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta									
Keskuskeittiö	1 100 000		1 100 000	1 000 000		1 000 000	0		0
Kauppatie 109 (Lasisiiven muutostyöt 500 t€ sekä muut pakolliset korjaukset)	1 000 000		1 000 000	500 000		500 000	500 000		500 000
Alahärmän koulukeskus	4 000 000		4 000 000	6 000 000		6 000 000	1 000 000		1 000 000
Ylihärmän koulukeskus	2 000 000		2 000 000	2 000 000		2 000 000	1 300 000		1 300 000
Kortesjärven koulukeskus	2 200 000		2 200 000	0		0	0		0
Muut rakennukset	1 270 000		1 270 000	400 000		400 000	400 000		400 000
Koneet ja kalusto	190 000		190 000	190 000		190 000	190 000		190 000
Muut pitkävaikuttiset menot	30 000		30 000	30 000		30 000	30 000		30 000
Maa- ja vesirakenteet	2 140 000		2 140 000	1 750 000		1 750 000	1 750 000		1 750 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	130 000		130 000	60 000		60 000	60 000		60 000
Teknien lautakunta yhteensä	14 060 000	0	14 060 000	11 930 000	0	11 930 000	5 230 000	0	5 230 000
Ympäristölautakunta									
Muut pitkävaikuttiset menot	50 000		50 000	20 000		20 000	0		0
Ympäristölautakunta yhteensä	50 000	0	50 000	20 000	0	20 000	0	0	0
YHTEENSÄ	15 038 430	258 550	14 779 880	12 320 000	50 000	12 270 000	5 600 000	50 000	5 550 000

5. RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2020 €	TA 2021 €	TA 2022 €	TS 2023 1000 €	TS 2024 1000 €
VARSAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA					
Tulorahoitus					
Vuosikate	10 382 644	5 602 020	5 862 740	5 884	5 334
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-3 840	-320 000	-25 000	-25	-25
<i>Tulorahoitus yhteensä</i>	10 378 804	5 282 020	5 837 740	5 859	5 309
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-12 384 741	-16 914 500	-15 038 430	-12 320	-5 600
Rahoitusosuudet investointeihin	182 900	13 000	208 550		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	109 899	50 000	50 000	50	50
<i>Investoinnit yhteensä</i>	-12 091 942	-16 851 500	-14 779 880	-12 270	-5 550
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 713 138	-11 569 480	-8 942 140	-6 411	-241
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	-10 000 000	-2 000	-2 000
Antolainasaamisten vähennykset	465 725	27 720	10 009 000	2 009	2 009
<i>Antolainauksen muutokset yhteensä</i>	465 725	27 720	9 000	9	9
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000 000	19 500 000	14 600 000	12 043	9 341
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 405 481	-5 336 000	-5 739 000	-5 641	-9 109
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 562 763	-3 000 000			
<i>Lainakannan muutokset yhteensä</i>	10 157 282	11 164 000	8 861 000	6 402	232
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toim.ant.varojen ja po:n muutokset	1 405				
Vaihto-omaisuuden muutos	7 915				
Käyttöomaisuuden oikaisuerä	-40 140				
Saamisten muutos	-1 664 497	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	-5 644 505	-311 000			
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä</i>	-7 339 823	-311 000	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	3 283 184	10 880 720	8 870 000	6 411	241
Rahavarojen muutos	1 570 046	-688 760	-72 140	0	0

Rahoituslaskelman mukaan kaupunki tarvitsee vuonna 2022 uusia pitkäaikaisia lainoja investointien ja pitkäaikaisten lainojen maksamista varten 14.600.000 euroa (valtuustoon nähden sitova erä). Lainaa nostetaan kuitenkin vain rahoituksen kannalta välttämätön määrä. Kaupungin kokonaislainamäärä kasvaa 8.861.000 euroa ollen v. 2022 lopulla n. 76.164.000 euroa eli 4.957 euroa/asukas. Lainakanta nousee raskaan investointiohjelman ja alhaisen tulorahoitustason vuoksi nopeasti vielä vuonna 2023, mutta pysähtyy vuonna 2023. Rahoituslaskelman mukaan lainakanta kasvaa 6,4 miljoonalla eurolla vuonna 2023 ja 0,2 miljoonalla eurolla vuonna 2024. Vuoden 2023 lopussa kaupungin lainakanta on 82,8 miljoonaan euroa. Asukaskohtainen lainamäärä kasvaa 4.381 eurosta (2021) 5.389 euroon (2024).

6. TALOUSSUUNNITELMA 2022 – 2024

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	t€	t€	t€	t€	t€
Myyntituotot	5 933	5 724	2 651	1 369	1 382
Maksutuotot	1 342	1 361	805	778	786
Tuet ja avustukset	646	748	498	503	508
Muut toimintatuotot	1 933	2 176	1 778	1 796	1 814
TOIMINTATUOTOT	9 854	10 009	5 732	4 445	4 490
Valmistus omaa käyttöön	97	46	83	0	0
Palkat	-23 045	-23 378	-21 579	-21 078	-21 362
Henkilösivukulut	-6 891	-7 544	-6 972	-6 810	-6 902
Palvelujen ostot	-74 644	-74 437	-76 070	-7 725	-7 829
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 347	-4 535	-4 773	-4 436	-4 091
Avustukset	-1 028	-1 064	-1 264	-1 572	-1 572
Muut toimintakulut	-1 385	-1 564	-1 630	-1 546	-1 462
Kohdentamaton säästö		200			
TOIMINTAKULUT	-111 340	-112 323	-112 288	-43 166	-43 218
TOIMINTAKATE	-101 389	-102 267	-106 473	-38 721	-38 728
Verotulot	54 372	54 681	55 865	31 134	30 545
Valtionosuudet	57 283	53 312	56 516	13 765	13 912
Korko- ja muut rahoitustuotot	442	522	640	390	390
Korko- ja muut rahoituskulut	-325	-645	-684	-684	-784
VUOSIKATE	10 383	5 602	5 863	5 884	5 334
Poistot	-6 231	-5 748	-6 035	-6 300	-6 600
Satunnaiset tuotot					
TILIKAUDEN TULOS	4 152	-146	-172	-416	-1 266
Varausten ja rahastojen muutokset	263	190	221	221	221
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 415	44	50	-195	-1 045
KERTYNYT YLI- / ALIJÄÄMÄ	6 808	6 852	6 902	6 707	5 662
Tulosennuste 2021		44			
Oikaistu kertynyt yli-/alijäämä		6 852	6 902	6 707	5 662

Vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmaan liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä 1.1.2023 tulevan hyvinvointialueuudistuksen takia. Uudistus vaikuttaa paitsi käyttötaloustuloihin ja -menoihin, myös varsin merkittävästi verotuloihin ja valtionosuuksiin. Kaikkien kuntien tuloveroprosenttia leikataan samalla prosenttiyksiköllä, jonka lopullinen taso selviää alkukesästä 2022. Valtionosuuksista poistetaan sote-palveluiden rahoitustekijät, ja myös verotulotasaukseen tulee merkittäviä muutoksia. Vuoden 2023 valtionosuuksien määrä tarkentuu vuoden 2022 aikana, mutta lopulliset tarkistukset tehdään vasta vuonna 2023 vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua.

Vuoden 2023 taloussuunnitelmassa on huomioitu Kuntayhtymä Kaksineuvoisen maksuosuuden poistuminen lukuun ottamatta työpajatoimintaa, palveluliikennettä ja työmarkkinatuen kuntarahoitusta. Hyvinvointialueelle siirtyy myös pelastuslaitoksen menot. Kaupunki ei enää vuonna 2023 tuota sote-aterioita, minkä johdosta niihin liittyvät tuotot ja kulut on poistettu tuloslaskelmasta. Koulupsykologi, -kuraattori- ja psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut siirtyvät niin ikään hyvinvointialueen vastattaviksi. Lisäksi tuloslaskelmassa on huomioitu Lappajärven alueen varhaiskasvatuksen tulojen ja menojen poistuminen kokonaisuudessaan. Keskuskeittiön käyttöönoton on arvioitu vähentävät 2 henkilötyövuotta vuonna 2023. Vuodelle 2022 budjetoitu rahastotalletuksen korkotuotto on poistettu suunnitelmavuosilta.

Henkilöstökuluihin on huomioitu 1,35 prosentin korotus sekä vuodelle 2023 että 2024. Nykyiset kunta-alan sopimukset ovat voimassa 28.2.2022 saakka, eli suunnitelmavuosien mahdollisten palkankorotusten taso ei vielä ole tiedossa.

Myös palvelujen ostoihin on tehty 1,35 prosentin korotus. Aineiden, tarvikkeiden ja tavarojen sekä muiden toimintakulujen määrää on korotettu 1,0 prosentilla molempina suunnitelmavuosina. Avustusten määrä on pidetty vuoden 2022 tasolla lukuun ottamatta lasten kotihoidon kuntalisää, jonka kustannus on huomioitu koko vuodelle vuodesta 2023 alkaen.

Isojen investointien seurauksena poistojen määrä nousee, tosin suhteellisen hallitusti johtuen monien kohteiden poistojen päättymisestä lähivuosina.

Kuten taloussuunnitelmaosan alussa todettiin, on vuosien 2023 ja 2024 talouden ennustaminen hyvinvointialueuudistuksen vuoksi vaikeaa. Vuosi 2023 näyttää muodostuvan lievästi, ja vuosi 2024 selvästi alijäämäiseksi. Suunnitelmavuosia tarkastellaan uudelleen, kun verorahoituksen taso on paremmin selvillä.

Tasetarkastelussa on huomioitu vuodelle 2021 hyväksytyyn talousarvion mukainen ylijäämätaso, jonka myös arvioidaan toteutuvan. Vuoden 2022 talousarvio on tasapainossa. Vaikka taloussuunnitelman mukaan vuodet 2023 ja 2024 näyttäisivät muodostuvan alijäämäisiksi, pysyy tase kuitenkin ylijäämäisenä. Taloussuunnitelman mukaan vuoden 2024 lopussa tase on 5.662.000 ylijäämäinen.

7. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	2022	2022	2021	2021
	Määrärahat	Tuloarviot	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA				
Keskusvaalilautakunta	79 110	25 000	77 390	0
Tarkastuslautakunta	35 870		36 140	
Kaupunginvaltuusto	97 900		93 710	
Kaupunginhallitus	4 657 690	518 130	7 205 490	4 034 070
Perusturva	67 783 920		65 771 210	
Kasvatus- ja opetuslautakunta	23 094 940	2 105 670	22 921 120	2 853 330
Elämänlaatulautakunta	2 857 490	396 920	2 779 650	337 810
Tekninen lautakunta	12 919 880	2 472 370	13 177 840	2 628 960
Ympäristölautakunta	760 870	213 600	459 970	154 600
Kohdentamaton säästö			-200 000	
TULOSLASKELMAOSA				
Valmistus omaan käyttöön		82 520		46 470
Verotulot		55 865 000		54 681 000
Valtionosuudet		56 515 500		53 311 500
Korkotulot		265 500		140 600
Muut rahoitustulot		374 200		381 500
Korkomenot	600 000		600 000	
Muut rahoitusmenot	84 000		45 300	
Satunnaiset erät				
INVESTOINTIOSA				
Kaupunginhallitus	757 930	258 550	350 000	50 000
Kasvatus- ja opetuslautakunta	170 500		10 500	
Elämänlaatulautakunta			40 000	13 000
Tekninen lautakunta	14 060 000		16 484 000	
Ympäristölautakunta	50 000		30 000	
RAHOITUSOSA				
Tulorahoituksen korjauserät		-25 000		-320 000
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	10 000 000			
Antolainasaamisten vähennys		10 009 000		27 720
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		14 600 000		19 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 739 000		5 336 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			3 000 000	
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset			311 000	
Rahavarojen muutos	-72 140		-688 760	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA	143 676 960	143 676 960	137 840 560	137 840 560

8. LIITTEET

Henkilöstösuunnitelma

Nimike	2020	2021	2022	2023	2024
HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA					
kaupunginjohtaja	1	1	1	1	1
hallintojohtaja	1	1	1	1	1
henkilöstöjohtaja	1	1	1	1	1
tietohallintokoordinaattori	1	1	1	1	1
johdon sihteeri	1	1	1	1	1
palveluneuvoja	1	1	1	1	1
asianhallintasihteeri	1	1	1	1	1
taloussihteeri	1	1	1	1	1
kirjanpitäjä	2	2	2	2	2
palkkasihteeri	3	3	3	3	3
hallintosihteeri	0	0	2	2	2
toimistosihteeri	0	0	6	6	6
koulusihteeri	0	0	2	2	2
yrittäjäsihteeri	0	0	1	1	1
viestintä- ja markkinointikoordinaattori	0	0	1	1	1
HALLINTOPALVELUJEN TOIMIALA YHT.	13,00	13,00	25,00	25,00	25,00
KEHITYSKESKUS					
kehitysjohtaja	1	1	1	1	1
viestintä- ja markkinointikoordinaattori	1	1	0	0	0
yrittäjäsihteeri	1	1	0	0	0
<i>määräaikainen projektipäällikkö</i>	1	1	0	0	0
maaseutupäällikkö	1	1	1	1	1
maaseutuasiamies	3	3	3	3	3
<i>määräaikainen hankevetäjä</i>	1	1	1	1	0
toimistosihteeri	1	1	0	0	0
lomituspäällikkö	1	1	0	0	0
lomituspäällikkö	2	2	0	0	0
maatalouslomittaja	43,95	46,37	0	0	0
KEHITYSKESKUS YHT.	56,95	59,37	6,00	6,00	5,00
SIVISTYSTOIMIALA					
Hallinto					
sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
opetuspäällikkö	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	1	1	0	0	0
toimistosihteeri	1	1	0	0	0
vastaava koulukuraattori	1	1	1	0	0
koulukuraattori	2	2	3	0	0
koulupsykologi	2	1	1	0	0
psykiatrisen sairaanhoitaja	0	1	1	0	0
Hallinto yht.	9,00	9,00	8,00	2,00	2,00

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Nimike	2020	2021	2022	2023	2024
Varhaiskasvatus ja esiopetus (1.8.2020 alkaen)					
varhaiskasvatuspäällikkö (varhaiskasvatusjohtaja)	1	1	1	1	1
toimistos sihteeri	1	1	0	0	0
varhaiskasvatuksen palveluohjaaja	2	2	2	1,40	1,40
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	2	2	2	3	3
päiväkodin johtaja	7	7	7	6	5
varhaiskasvatuksen opettaja (ent. lastentarhanopettaja)	43,30	41	41	40	40
* avoin toimi	0	0	0	0	0
* määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja	3	3,80	3	0	0
lastenhoitaja	50	42	55	50	50
* avoin toimi	0	0	0	0	0
* määräaikainen lastenhoitaja	8	23	7	7	7
perhepäivähoitaja	23,00	24	24	20	20
* määräaikainen perhepäivähoitaja	7	6	6	4	4
ryhmäavustaja/henkilökohtainen avustaja	9,50	2,50	2,50	1,50	0,50
ryhmäperhepäivähoitaja	3	2,20	2,20	0	0
* määräaikainen ryhmäperhepäivähoitaja	1,60	0	0	0	0
Varhaiskasvatus ja esiopetus yht.	161,40	157,50	152,70	133,90	131,90
Perusopetus					
yläkoulun rehtori	2	1	0	0	0
yhtenäiskoulun rehtori	2	2	3	3	3
alakoulun rehtori	1	1	1	1	1
lehtori	37	38	42	42	42
kiertävä engl opettaja, lehtori	1	1	1	1	1
oppilaanohjaaja, lehtori	3	3	3	3	3
päätoiminen tuntiopettaja, yläkoulu ja yhten. koulu	1	1	0	0	0
määräaikainen tuntiopettaja, yläkoulu ja yhten. koulu	5,82	7	4	3	2
luokanopettaja	49	50	52	51	50
päätoiminen tuntiopettaja, alakoulu	3	5	0	0	0
määräaikainen tuntiopettaja, alakoulu	2	0	0	0	0
erityisluokanopettaja	9	9	9	10	10
erityisluokanopettaja, lehtori, S2 opetus	2	1	1	1	1
erityisopettaja, konsultat. tuki ja lukiokoull. erit.op	0	0	0	1	1
määräaik. erityisop. konsultat. tuki ja lukiok. erit.op.	0	1	0	0	0
erityisopettaja, laaja-alainen	6	10	10	10	10
kiertävä erityisopettaja	3	1	1	1	1
määräaikainen erityisopettaja, alakoulu	0	1	0	0	0
koulunkäynnin ohjaaja	46	50	50	50	50
toimistos sihteeri	0,95	0,75	0	0	0
Perusopetus yht.	173,77	182,75	177,00	177,00	175,00
Lukiokoulutus					
rehtori	2	2	2	2	2
lehtori	13	13	14	14	14
päätoiminen tuntiopettaja	4	4	2	2	2
opinto-ohjaaja, lehtori	1	1	1	1	1
toimistos sihteeri	0,55	0,75	0	0	0
Lukiokoulutus yht.	20,55	20,75	19,00	19,00	19,00
Elämänlaatu palvelut					
Musiikkiopisto					
rehtori, elämänlaatu palveluiden esimies	1	1	1	1	1
opettaja	14	14	14	14	14
toimistos sihteeri	0,50	0,50	0	0	0
Musiikkiopisto yht.	15,50	15,50	15,00	15,00	15,00

Nimike	2020	2021	2022	2023	2024
Kirjasto					
kirjastopäällikkö (kirjastotoimenjohtaja)	1	1	1	1	1
kirjastonhoitaja	3	3	3	3	3
kirjastoautonkuljettaja-virkailija	1	0	0	0	0
kirjastoautovirkailija (kirjastoauto - kirjastovirkailija)	1	1	1	1	1
kirjastovirkailija	2	3	3	3	3
taide- ja kirjastovirkailija	0,50	0	0	0	0
Kirjasto yht.	8,50	8,00	8,00	8,00	8,00
Muut elämänlaatu palvelut					
nuoriso-ohjaaja	2	2	3	3	3
etsivä nuorisotyöntekijä	3	3	3	3	3
kulttuuriohjaaja	1	1	1	1	1
museointendentti	1	1	1	1	1
nuoriso-, kulttuuri-, museo-ohjaaja	0	0	0	1	1
liikunnanohjaaja	2	2	2	2	2
Muut elämänlaatu palvelut yht.	9,00	9,00	10,00	11,00	11,00
Elämänlaatu palvelut yht.	33,00	32,50	33,00	34,00	34,00
SIVISTYSTOIMIALA YHT.	397,72	402,50	389,70	365,90	361,90
TEKNINEN TOIMIALA					
Hallinto					
tekninen johtaja	1	1	1	1	1
hallintosihteeri	1	1	0	0	0
rakennuttamispäällikkö	1	1	0	0	0
rakentamispäällikkö	0	0	0,50	0,50	0,50
Hallinto yht.	3,00	3,00	1,50	1,50	1,50
Tilapalvelut					
tilapalvelupäällikkö	1	1	1	1	1
Kiinteistöhoito					
kunnossapitomestari	1	0	1	1	1
toimistos sihteeri	1	1	0	0	0
kiinteistöhoitaja	10	8	8	9	9
kirvesmies	4	3	2,50	3,50	3
putkiasentaja	1	1	1	1	1
Kiinteistöhoito yht.	17,00	13,00	12,50	14,50	14,00
Ruoka- ja puhtauspalvelut					
palvelupäällikkö	1	1	1	1	1
siivoustyönohjaaja	1	1	1	1	1
ruokapalveluvastaava	3	3	3	3	3
laitoshuoltaja	22,74	22,74	22,52	22,52	22,52
laitoshuoltaja (varahenkilö)	1	1	1	1	1
palvelutyöntekijä, puhtauspalvelut	3,51	3,51	3,51	3,51	3,51
kokki	17	18	18	18	18
ruokapalvelutyöntekijä	16,97	16,17	16,39	16,39	16,39
palvelutyöntekijä, ruokapalvelut	3,01	3,01	3,01	3,01	3,01
Ruoka- ja puhtauspalvelut yht.	69,23	69,43	69,43	69,43	69,43
Tilapalvelut yht.	87,23	83,43	82,93	84,93	84,43
Yhdyskuntatekniikka					
yhdyskuntatekniikan päällikkö	1	1	1	1	1
työnjohtaja (tiemestari)	1	1	1	1	1
kunnossapitotyöntekijä	9	8	8	8	8
kaupunginpuutarhuri	1	1	1	1	1
puutarhuri	1	0,50	0,50	0,50	0,50
toimistos sihteeri (Kauhavan vesi Oy:llä)	1	1			
Yhdyskuntatekniikka yht.	14,00	12,50	11,50	11,50	11,50

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

Nimike	2020	2021	2022	2023	2024
Maankäyttö ja ympäristö					
kaavoituspäällikkö	1	1	0	0	0
maankäyttöpäällikkö	0	0	1	1	1
maankäyttöinsinööri	1	1	0	0	0
maankäyttöasiantuntija	0	0	1	1	1
paikkatietoinsinööri	1	1	0	0	0
paikkatietoasiantuntija	0	0	1	1	1
kartoittaja	2	1	1	1	1
kaavoitussihteeri	1	1	0	0	0
kaavoitusasiantuntija	0	0	1	1	1
ympäristöinsinööri	1	1	0	0	0
ympäristöasiantuntija	1	1	2	2	2
Maankäyttö ja ympäristö yht.	8,00	7,00 ▲	5,00 ▲	5,00 ▲	5,00
Rakennustarkastus					
vastaava rakennustarkastaja	1	1	0	0	0
rakentamispäällikkö	0	0	0,5	0,50	0,50
rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
toimistos sihteeri	1	1	0	0	0
Rakennustarkastus yht.	3,00	3,00	1,50	1,50	1,50
TEKNINEN TOIMIALA YHT.	115,23	108,93	102,43	104,43	103,93
Kaikki yhteensä	582,90	583,80	523,13	501,33	495,83

Investointisuunnitelma

	2022	2023	2024
	€	€	€
Kaupunginhallitus			
<i>Kiinteä omaisuus</i>	250 000	250 000	250 000
Kiinteän omaisuuden hankinta	300 000	300 000	300 000
Kiinteän omaisuuden myynti	-50 000	-50 000	-50 000
<i>Atk-ohjelmistot</i>	110 000	70 000	70 000
Sähköinen arkisto, passiivikannat, taloushallinto, matkalaskutus, työajan seuranta ym digitalisaatio			
<i>Kalusto</i>	50 000	0	0
Hallintopalvelut			
<i>Maa- ja vesirakenteet</i>	89 380	0	0
Tynin monttu -investointihanke	149 200	0	0
Rahoitusosuus	-104 440	0	0
Alahärmän tekonurmikenttä-investointihanke	148 730	0	0
Rahoitusosuus	-104 110	0	0
Kaupunginhallitus yhteensä	499 380	320 000	320 000
Kasvatus- ja opetuslautakunta			
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	140 500	0	0
Ulkoleikkivälineet asennettuna; varhaiskasvatus	10 500		
Ulkoleikkivälineet asennettuna; Kosolan koulu	90 000		
Voltin koulun peliarena	40 000		
<i>Atk-ohjelmistot</i>	30 000		
Varhaiskasvatuksen ohjelmisto			
Kasvatus- ja opetuslautakunta yhteensä	170 500	0	0
Tekninen lautakunta			
<i>Erillishankkeet</i>	10 300 000	9 500 000	2 800 000
Keskuskeittiö	1 100 000	1 000 000	0
Kauppatie 109, lasisiipi, tiivistyskorjaukset ym	1 000 000	500 000	500 000
Alahärmän koulukeskus	4 000 000	6 000 000	1 000 000
Ylihärmän koulukeskus	2 000 000	2 000 000	1 300 000
Kortesjärven koulukeskus	2 200 000	0	0
<i>Muut rakennukset</i>	1 270 000	400 000	400 000
Alahärmän paloasema	290 000	0	0
Kortesjärven tk:n tilojen saneeraus seurakunnalle sis piha-alue	500 000	0	0
Voltin koulun vesivahingon korjaus, omavastuuosuus	100 000	0	0
Pääkirjasto + piha-alue	190 000	0	0
Teknisen lautakunnan päätöksen mukaan ja suunnitelmavuosien kohdistamattomat rak.investoinnit	190 000	400 000	400 000
Rakennukset yhteensä	11 570 000	9 900 000	3 200 000
<i>Koneet ja kalusto</i>	190 000	190 000	190 000
Rakennusautomaatio, lämmönvaihtimet, sähkölukitus ja turvallisuus, keittiöt	170 000	170 000	170 000
Varautuminen poikkeustilanteisiin mm sähkökatkoksiin	20 000	20 000	20 000
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	30 000	30 000	30 000
Rakennustekniset kuntoarviot ja -tutkimukset	30 000	30 000	30 000

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2023- 2024

	2022	2023	2024
	€	€	€
Maa- ja vesirakenteet	2 140 000	1 750 000	1 750 000
Yhdyskuntatekniikka, kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät teknisen lautakunnan päätöksellä	1 600 000	1 200 000	1 200 000
Kaavateiden ja kevytväylien rakentaminen, perusparannus, päällystys			
Kantolan kunnallistekniikka			
Järventien kevytväylät (haettu valtionavustusta)			
Ylihärjän koulukeskusalueen liikennejärjestelyt ja kevytväylä			
Pukkilanraitti			
Yksityisteiden ja siltojen perusparannus, nettomeno (ehtona valtionavustus)			
Ruusukuja, käytetään perintönä saatuja varoja			
Suunnittelukustannukset	50 000	50 000	50 000
Liikunta-alueiden rakentaminen, perusparantaminen ja varustaminen	350 000	350 000	350 000
Ympäristön parantaminen	140 000	150 000	150 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	130 000	60 000	60 000
Katuvalaistuksen uusiminen ja laajennukset	100 000	30 000	30 000
Hulevesiverkosto	30 000	30 000	30 000
Tekninen lautakunta yhteensä	14 060 000	11 930 000	5 230 000
Ympäristölautakunta			
Muut pitkävaikuttiset menot	50 000	20 000	0
Ojutjärven pohjakartta	30 000	0	0
Jukolan viestin pohjakartta	20 000	20 000	0
Ympäristölautakunta yhteensä	50 000	20 000	0
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	14 779 880	12 270 000	5 550 000

Talousarvioasetelma ja sitovuustasot

KÄYTTÖTALOUS

Sitovuustaso Valtuusto Toimielin

Sitovuustaso Hallitus tai lautakunta Tehtävä

Keskusvaalilautakunta

Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginhallitus

Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut
Kehitystoimen hallinto
Elinkeinotoimi ja kehittäminen
Maaseutupalvelut

Perusturva

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Sivistystoimen hallinto
Varhaiskasvatus ml esiopetus
Perusopetus
Lukio-opetus
2. asteen ammatillinen koulutus

Elämänlaatulautakunta

Elämänlaatu palveluiden hallinto
Kansalaisopisto
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Kulttuuripalvelut
Museopalvelut
Kirjastopalvelut
Taiteen perusopetus / Musiikkiopisto

Tekninen lautakunta

Tekninen hallinto
Tilapalvelut
Yhdyskuntatekniikka
Palo- ja pelastustoimi

Ympäristölautakunta

Ympäristötoimen hallinto
Maankäyttö ja ympäristö
Rakennustarkastus ja asuntotoimi